

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
BEGROTINGSOPMAAK 2025**

BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN

Hilde Crevits,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering

en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	4
III. SAMENVATTNG	5
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	6
V. BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA	7
VI. BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID	7
1. ISE BINNENLAND	7
1.0. PRESTATIE-INDICATOREN	7
1.1 SD 1: WE VERSTERKEN DE LOKALE DEMOCRATIE	8
OD 1.1: We evalueren de kiesregelgeving (in brede zin)	8
OD 1.2: We zorgen voor een vlotte organisatie van de (digitale) lokale verkiezingen 2030.....	9
OD 1.3: We versterken de gemeenteraad.....	9
OD 1.4: We responsabiliseren de besturen door de rol van het administratief toezicht af te bakenen en tegelijk hen te ondersteunen.....	11
OD 1.5: We versterken de integriteit en de deontologie	13
OD 1.6: We houden de interpretatie van de omzendbrieven Peeters en Martens aan.....	13
1.2. SD 2: WE VERSTERKEN DE LOKALE BESTUURSKRACHT	14
OD 2.1: We financieren lokale besturen op een duurzame wijze	14
OD 2.2: We ondersteunen lokale besturen door de verkokering stevig aan te pakken en de principes en filosofie van de planlasten te herwaarderen2.2.1. Eigen ondersteuningsaanbod verfijnen voor lokale besturen	17
OD 2.3: We maken werk van een versnelde digitalisering van de overheidsdienstverlening.....	18
OD 2.4: We maken werk van een gestroomlijnde en transparante samenwerking tussen bestuursniveaus en lokale besturen onderling	21
2.4.1. We houden alle tussenliggende structuren tegen het licht en via de referentieregio's bouwen we het aantal gemeentelijke tussenstructuren af.	21
2.4.2. Vereenvoudiging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen en versterking van de democratische controle erop	21
OD 2.5: We blijven lokale besturen ondersteunen om te werken aan schaalvergroting via vrijwillige fusies.....	22
OD 2.6: HR en sociale relaties.....	22
OD 2.7 We versterken de leefbaarheid van het platteland : We laten het Vlaamse platteland en zijn gemeenschappen bloeien door een geïntegreerd plattelandsbeleid uit te bouwen	23
1.3. SD 3: WE BOUWEN VERDER AAN DE MODERNISERING VAN DE RELATIE TUSSEN RELIGIE EN STAAT EN DE REGELGEVING ROND BEGRAAFPLAATSEN EN LIJKBEZORGING.....	24

OD 3.1: We zetten de dialoog via de Vlaams Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) voort.....	24
OD 3.2: We informeren en houden toezicht op lokale geloofsgemeenschappen	24
OD 3.3: We moderniseren het Eredienstendecreet en evalueren het Erkenningsdecreet	25
OD 3.4: We blijven inzetten op her- en nevenbestemming van eredienstgebouwen	26
OD 3.5: We zetten verder in op de modernisering van de regelgeving rond begraafplaatsen en lijkbezorging.....	26
1.4 Budgettair kader.....	27
Ontvangstenartikelen	28
Uitgavenartikelen	30
2. ISE STEDENBELEID	41
2.1 SD 4: WE VERSTERKEN DE LEEFBAARHEID VAN STEDEN	41
OD 4.1: Met het Vlaams stedenbeleid versterken we de labo-functie van steden en pakken we grootstedelijke uitdagingen aan	41
2.2 Budgettair kader.....	42
Ontvangstenartikelen	44
Uitgavenartikelen	44
3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN.....	47
3.1 SD 5: AUDITSTRATEGIE EN HEFBOOMWERKING	48
OD 5.1: Risicogedreven reguliere audits.....	48
OD 5.2: Een incidentgedreven aanpak van onregelmatigheden.....	49
OD 5.3: Samenwerken en kennis delen.....	49
3.2 Budgettair kader.....	50
VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	51
1. Agentschap Binnenlands Bestuur	51
2. Audit Vlaanderen.....	55
VIII. LIJST MET AFKORTINGEN	56
IX. BIJLAGE 'OVERZICHT REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	57
X. METADATAFICHE INDICATOR.....	60
De verhouding tussen algemene en specifieke financiering	60

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Sterke lokale besturen voor een welvarend Vlaanderen.

Het lokale bestuursniveau is vandaag meer dan ooit het uithangbord van de overheid. Want steeds vaker kijkt men naar onze lokale besturen om het voortouw te nemen bij complexe maatschappelijke uitdagingen. Zij zijn onze vinger aan de pols van de samenleving en stellen dag na dag alles in het werk om de levenskwaliteit van hun inwoners te verhogen. Zij zijn als het ware onze eerstelijns-overheid.

Slagkrachtige lokale besturen zijn cruciaal om oplossingen te bieden voor de maatschappelijke uitdagingen van vandaag en morgen. We willen die slagkracht verhogen via verschillende sporen. Zo zorgen we eerst en vooral voor een duurzame financiering door de jaarlijkse groeivoet van 3.5% van het gemeentefonds te bestendigen, maar ook via het openruimtefonds dat extra impulsen krijgt. Voor een aantal gemeenten die kampen met een grootstedelijke problematiek zonder de financiering van een centrumstad te kunnen genieten, voorzie ik een bijkomende financiële impuls. Financiële stromen vanuit projectfinanciering houden we tegen het licht en we verminderen de planlast.

Sterke lokale besturen vragen ook om een sterke, ondersteunende Vlaamse overheid. Daartoe moeten we de verkokering van de Vlaamse Overheid doorbreken en de lokale besturen via een meer geïntegreerde en overheidsbrede manier aanspreken en ondersteunen. Ook een versnelde digitalisering van de overheid kan op dit punt het verschil maken.

Vanuit de vaste overtuiging dat samenwerking tussen lokale besturen onderling en over bestuurslagen heen steeds noodzakelijk zal blijven, zullen we alle tussenstructuren evalueren teneinde een optimale architectuur uit te bouwen van het bestuurlijk netwerk. Tot slot blijf ik gemeenten die er zelf van overtuigd zijn dat ze hun bestuurskracht kunnen versterken via een vrijwillige fusie, daarbij ondersteunen.

Sterke lokale besturen kunnen evenwel niet zonder een sterke lokale democratie en ook daar willen we vanuit Vlaanderen het voortouw nemen. De vorige legislatuur werden de regels op het vlak van het verkiezingsproces en de meerderheidsvorming vernieuwd. We willen dit grondig evalueren. Daarnaast willen we het statuut van provinciale en lokale mandatarissen en het aantal lokale mandatarissen onder de loep nemen. Daarnaast wil ik de rol van de gemeenteraad versterken.

De keerzijde van veel vertrouwen geven aan de lokale besturen, is ook de verantwoordelijkheid die daarmee gepaard gaat. Daarom zal ik ook integriteit en deontologie van lokale besturen boven op de agenda zetten. Zo zal ik stimulerende acties ondernemen die integriteitsbevorderend werken, zal ik de input van forensische bevindingen zoveel als mogelijk verwerken in beleidsinitiatieven en zal ik niet aarzelen op te treden binnen mijn bevoegdheden indien noodzakelijk.

Ik wil vanuit mijn bevoegdheden ook inzetten op enerzijds een transversale plattelandsstrategie en anderzijds een sterk, geïntegreerd stedenbeleid met focus op stadsvernieuwing. Beide elementen zijn noodzakelijk om de vele maatschappelijke uitdagingen waar onze lokale besturen mee kampen efficiënt aan te pakken.

Tot slot bouwen we ook verder aan de modernisering van de relatie tussen religie en staat in Vlaanderen in nauw overleg met de vertegenwoordigers van erkende erediensten en de financierende overheden. Ik zorg voor ondersteuning van onze gemeente- en kerkbesturen in functie van de her- en nevenbestemming van parochiekerken, met respect voor de rol van de bisschoppen hierin. Ik zie erop toe dat de lokale geloofsgemeenschappen de erkenningsverplichtingen die op hen rusten, naleven.

Het is voor mij bij dit alles van groot belang dat beleid daarbij steeds in dialoog en binnen goede sociale relaties tot stand komt. Werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties beschikken namelijk over de nodige terreinkennis en expertise om het beleid te voeren. Ik zal er dan ook op toezien dat de sociale dialoog hersteld en gerespecteerd wordt.

Op die manier wil ik er als bevoegd minister voor zorgen dat elke gemeente een krachtige en moderne administratie heeft met voldoende en goed opgeleid personeel en voldoende slagkracht om haar uitdagende taak anno 2024 efficiënt aan te gaan.

Hilde Crevits,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

III. SAMENVATTING

Als minister van Binnenlands Bestuur wil ik het komende jaar een betekenisvolle stap zetten richting **versterking van de lokale democratie** (SD1). Ik streef ernaar om de democratische structuren te **versterken**. Daarom evalueer ik de kiesregelgeving en organieke regelgeving. Ik onderzoek daarbij hoe we de democratische legitimiteit en de betrokkenheid van burgers bij het lokaal bestuur kunnen vergroten. De regelingen over de volmachten, de coalitievorming, installatie en opvolging van de organen van de lokale besturen krijgen daarbij bijzondere aandacht. De resultaten van de evaluatie leg ik voor aan het parlement en neem ik mee in gebeurlijke regelgevende initiatieven ter voorbereiding van de volgende lokale verkiezingen in 2030.

Ik zet ook verder in op het versterken van de gemeenteraad. Dit orgaan speelt een cruciale rol in de lokale democratie en moet optimaal functioneren om hun beleidsbepalende en controlerende taken goed te kunnen vervullen. We zorgen voor transparante, moderne regels die recht doen aan hun verantwoordelijkheden en bijdragen aan een positief imago van de lokale en provinciale politiek.

Ook de BBC wend ik aan om de dialoog tussen het uitvoerend orgaan en de raad te versterken. De verdere uitbouw van een sterk imago van de lokale en provinciale besturen en een gerichte vorming van hun mandatarissen combineer ik met een verdere afbouw van het goedkeuringstoezicht.

Waar nuttig pas ik de regelgeving voor de provinciebesturen parallel aan.

Vervolgens zet ik het komende jaar in op het **versterken van de bestuurskracht van lokale besturen** (SD 2). In dat verband neem ik initiatieven om de sociale cohesie en de bestuurskracht van de landelijkere gebieden te versterken. In dat

verband versterk ik de dotatie 'open ruimte' om een aantal typische uitdagingen voor het platteland aan te pakken. Ook heb ik bijzondere aandacht voor gebieden die kampen met grootstedelijke effecten.

In nauwe samenwerking met mijn collega-ministers houd ik de sectorale subsidiestromen tegen het licht. Daar waar de voorwaarden summier zijn, onderzoek ik in welke mate deze omgevormd kunnen worden naar een algemene financiering. Daar waar het wenselijk is dat deze middelen toegekend blijven op basis van projectmatige voorwaarden, herwaardeer ik de principes en de filosofie van het planlastendecreet van 15 juli 2011 en verminder zo de financiële plan- en rapporteringslasten voor onze lokale besturen.

Binnen verschillende sectorale beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid wordt een rol toebedeeld aan de lokale besturen via de lokale regierol die zij opnemen of geacht worden op te nemen. Deze lokale regierol erkent enigszins de autonomie van de lokale besturen maar legt anderzijds ook bepaalde verwachtingen van het Vlaamse beleid ten aanzien van de lokale besturen vast. Het is van belang dat er een goed evenwicht gevonden wordt tussen deze beide invalshoeken en dat lokale besturen ook de nodige ondersteuning en/of middelen krijgen om deze rol te kunnen opnemen. In overleg met de VVSG zal ik een voorstel tot geïntegreerde benaderingsmethodiek uitwerken en aan de Vlaamse Regering voorleggen.

Om te komen tot een optimale architectuur van het bestuurlijk netwerk, wil ik het aantal tussenstructuren rationaliseren. In 2025 houd ik alle tussenliggende structuren en hun bevoegdheden tegen het licht.

In een diverse samenleving is een duurzame **relatie** tussen **religie** en **staat** van groot belang (SD 3). We blijven werken aan een moderne invulling van deze relatie op basis van dialoog en samenwerking met respect voor de godsdienstvrijheid. De Vlaams Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) speelt als overleg- en adviesplatform hierin een belangrijke rol. Via dit platform blijven we inzetten op wederzijds begrip en dialoog tussen de levensbeschouwingen en het beleid.

Vlaanderen kent zowel **stedelijke** (SD 4) als meer **landelijke** gebieden (OD 2.7), beide hebben hun eigen unieke uitdagingen. Het platteland is een onlosmakelijk onderdeel van Vlaanderen. Als minister bevoegd voor stedenbeleid en plattelandsbeleid zal ik in 2025 de opmaak en de uitvoering coördineren van een transversale plattelandsstrategie om de uitdagingen in plattelandsgebieden aan te pakken en de welvaart te versterken.

Voor stedelijke gebieden bekijk ik hoe we de stadsvernieuwingsaanpak kunnen versterken, zodat enerzijds steden vernieuwende, kwaliteitsvolle en sociaal-rechtvaardige oplossingen tot stand kunnen brengen en anderzijds deze oplossingen toepassing kunnen vinden bij andere gemeenten.

In samenwerking met Audit Vlaanderen (SD 5) zet ik in op samenwerking en kennisdeling met andere actoren om de impact en efficiëntie van audits te verhogen.

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Er werden nog geen transversale, horizontale of overkoepelende strategische doelstellingen geformuleerd door de Vlaamse Regering.

V. BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN PER PROGRAMMA

TOTAAL - BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	32.132	710	0	4.776.832	4.723.560
Bijstelling BO 2025	16.197	165	0	99.520	156.467
BO 2025	48.329	875	0	4.876.352	4.880.027

PROGRAMMA SM - BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	32.132	710	0	4.776.832	4.723.560
Bijstelling BO 2025	16.197	165	0	99.520	156.467
BO 2025	48.329	875	0	4.876.352	4.880.027

VI. BELEIDSVELD BINNENLANDS BESTUUR EN STEDENBELEID

1. ISE BINNENLAND

1.0. PRESTATIE-INDICATOREN

Voor dit inhoudelijk structurelement werd volgende prestatie-indicator gekozen:

1. De verhouding tussen algemene en specifieke financiering

<u>Benaming</u>	De gemeentelijke ontvangsten uit de algemene financiering tegenover die uit de specifieke financiering.
<u>Definitie</u>	Dit percentage geeft de verhouding weer tussen de werkingssubsidies die de Vlaamse gemeenten en hun OCMW van andere overheidsniveaus ontvangen als algemene financiering en de werkingssubsidies die ze ontvangen om er specifieke uitgaven mee te financieren. Het resultaat wordt

	bekomen door de algemene werkingssubsidies van de gemeenten en hun OCMW voor een bepaald boekjaar te delen door de ontvangen specifieke werkingssubsidies voor hetzelfde boekjaar.
<u>Laatst gekende waarde</u>	De ontvangsten uit algemene werkingssubsidies van de Vlaamse gemeenten en OCMW's voor het boekjaar 2023 bedragen 4.336.091 Keuro. De ontvangsten uit specifieke werkingssubsidies van gemeenten en OCMW's voor 2023 bedragen 2.724.592 Keuro. De verhouding tussen beide bedraagt 159,15% (absolute cijfers afgerond op het duizendtal en volgens de rekeningen 2023 die beschikbaar waren op 11 oktober 2024).
<u>Streefwaarde</u>	Een verhouding boven 175%.
<u>Beleidsmatige relevantie</u>	Hoe hoger de verhouding tussen beide, hoe sterker de lokale autonomie. Algemene financiering is immers voorwaardenvrij waardoor lokale besturen volledig vrij zijn deze financiering te gebruiken en niet gebonden zijn aan enige voorwaarden, doelstellingen of rapporteringen. Deze indicator kadert in OD 2.2. We financieren de lokale besturen op een duurzame wijze.
<u>Budgettaire relevantie</u>	De algemene en de specifieke financiering van de lokale besturen vormt een belangrijke uitgavenpost in de Vlaamse begroting. Dit bedrag maakt veruit het leeuwendeel uit van het budget van ABB.

1.1 SD 1: WE VERSTERKEN DE LOKALE DEMOCRATIE

OD 1.1: We evalueren de kiesregelgeving (in brede zin)

Tijdens de vorige bestuursperiode werden de regels die betrekking hebben op het verkiezingsproces en de organieke regels die betrekking hebben op de meerderheidsvorming en de installatie van de organen gewijzigd. Ik zal die wijzigingen grondig evalueren.

Er worden twee evaluatierapporten voorbereid. Een eerste betreft een evaluatie van het verloop van de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024, zowel op juridisch vlak als op vlak van de praktische organisatie en communicatie. Het hele proces wordt tegen het licht gehouden zonder voorafnames.

Een tweede evaluatierapport neemt de nieuwe organieke regels met betrekking tot de coalitievorming, de aanduiding van de burgemeester en de vervroegde installatie van de raden onder de loep.

Tot slot zal ik aan de hand van een survey het stemgedrag en de houding van burgers bij de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024 analyseren en de impact van de nieuwe organieke regels toetsen op basis van de officiële resultaten en enkele casestudies.

Op basis van deze evaluatierapporten zal ik de nodige initiatieven nemen.

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2GB-WT	Externe juridische analyses en adviezen	60.000
	Bijstand voor technische en veiligheidsexpertise	100.000

OD 1.2: We zorgen voor een vlotte organisatie van de (digitale) lokale verkiezingen 2030

In bepaalde omstandigheden, is het mogelijk dat - na de reguliere verkiezingen van 13 oktober 2024 – buitengewone verkiezingen georganiseerd moeten worden. Als er zich buitengewone verkiezingen zouden voordoen in één of meerdere gemeenten die digitaal stemmen, wordt het digitaal verkiezingsproces verzekerd. Het Agentschap Binnenlands Bestuur verzorgt alle noodzakelijke voorbereidingen zodat de digitale stemming vlot kan verlopen in geval van een buitengewone verkiezing.

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2GB-WT	Voorbereiding + Technische ondersteuning digitale stembureaus tijdens buitengewone verkiezingen	320.000

Het agentschap verzorgt de opslag van het resterende stempapier.

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2GB-WT	Opslag stempapier	20.000

OD 1.3: We versterken de gemeenteraad

1.3.1. Verhouding raad – college

De gemeenteraad is het belangrijkste bestuursorgaan op lokaal niveau. Ik onderzoek hoe de rol van de gemeenteraad in de lokale beleidsvoering verder kan worden versterkt. In eerste instantie gebeurt er een onderzoek naar de delegatie van bevoegdheden door de gemeenteraad aan het college van burgemeester en schepenen. Dit onderzoek focust op aspecten waar er een te ruime delegatie van bevoegdheden aan het college van burgemeester en schepenen is. Daarbij staat de invulling van het begrip 'dagelijks bestuur' centraal. Ik zal afhankelijk van dit onderzoek de nodige decretale initiatieven nemen om de rol van de gemeenteraad op dit vlak te versterken, rekening houdend met de goede werking van de lokale bestuursorganen.

Wetenschappelijk onderbouwde inzichten zijn belangrijk om een efficiënt en effectief beleid te voeren. Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing zal in 2025, in het kader van zijn meerjarige opdracht, verder onderzoek doen naar lokale

democratie en participatie. Verder werd er door een consortium van 4 universiteiten een project Strategisch Basisonderzoek Lokale Democratie ingediend bij het FWO, "Turning around democratic discontent via democratic innovation (Tadi)". Indien dit project wordt goedgekeurd, zal mijn administratie deel uitmaken van de adviescommissie van dit onderzoek.

1.3.2. Controle op samenwerkingsverbanden

Ik sensibiliseer de gemeenteraadsleden via infosessies en informatiecampagnes over hun verantwoordelijkheden en mogelijkheden tot opvolging van de samenwerkingsverbanden (zie 2.4.2).

Ik versterk de gemeenteraad door die te ondersteunen in de procedure van het verplicht voorafgaand niet bindend advies over de oprichting en statutenwijziging van regioconforme samenwerkingsverbanden. Met een omzendbrief bezorg ik de handvaten en sjablonen om dergelijke dossiers, inclusief het advies van de minister, op de gemeenteraden bespreekbaar te maken. Mijn administratie monitort de toepassing van de adviesplicht bij oprichtingen en statutenwijzigingen van samenwerkingsverbanden. Op die basis kan ik de werking van deze nieuwe vorm van toezicht in de toekomst evalueren.

1.3.3. Statuut lokale en provinciale mandatarissen

Het takenpakket van lokale en provinciale mandatarissen is de laatste jaren complexer, omvangrijker en tijdsintensiever geworden. Ik zet dan ook verder in op het ondersteunen van lokale en provinciale mandatarissen. Mijn administratie zal informatie en advies blijven verstrekken over de rechten en plichten van de lokale en provinciale mandataris, met een bijkomende aandacht voor de mogelijkheden tot ondersteuning en vorming van mandatarissen.

Zo organiseert ABB in samenwerking met de VVSG in het voorjaar van 2025 een nieuw opleidingstraject voor burgemeesters. Dit traject bestaat uit een basisopleiding van 4 dagen waarin wordt ingegaan op de specifieke rollen en verantwoordelijkheden van een burgemeester. Elke van de 4 verschillende opleidingsdagen zal op 3 verschillende locaties doorheen Vlaanderen georganiseerd worden om zo veel mogelijk burgemeesters te bereiken. Vervolgens zullen we later in 2025 uitdiepende opleidingen voor burgemeesters organiseren op basis van de noden die in de basisopleiding gedetecteerd worden. Daarnaast organiseren we samen met een aantal partners (VVSG, VVP, Exello.net en Vlofin) opleidingen voor raadsleden om de lokale beleidsrapporten beter te kunnen interpreteren en gebruiken (zie 1.3.4.).

Tot slot zet ik de werkzaamheden van de werkgroep rond het statuut van de lokale en provinciale mandataris verder. Deze werkgroep bestaat uit leden van mijn kabinet, de VVSG en het ABB. Hierbij zal ik ook vertegenwoordigers van de bevoegde federale instanties uitnodigen om na te gaan hoe we de verschillende Vlaamse en federale aspecten van het statuut van de lokale en provinciale mandataris beter op elkaar kunnen afstemmen.

1.3.4. Transparante en duurzame lokale financiën

Na de installatie van de gemeente- en provincieraden start in elk lokaal en provinciaal bestuur een nieuwe beleidscyclus. In 2025 stellen de nieuwe besturen

hun meerjarenplan vast voor de periode van 2026 tot 2031. De bespreking van dat meerjarenplan op de raad is een belangrijk moment in het lokaal en provinciaal democratisch debat. Het bepaalt immers de beleidslijnen en het financiële kader voor de komende 6 jaar.

Ik zal het belang van de beleidsrapporten voor het democratisch debat verder ondersteunen door de raadsleden een gerichte, kwalitatieve en toegankelijke vorming aan te bieden over de beleids- en beheerscyclus van de lokale en de provinciale besturen (BBC). In het voorjaar van 2025 werk ik samen met een aantal partners (VVSG, VVP, Exello.net en Vlofin) een aanbod uit met specifieke vormingssessies over de BBC en de beleidsrapporten. Die opleidingen worden gespreid over de 5 Vlaamse provincies en moeten ervoor zorgen dat de raadsleden het meerjarenplan 2026-2031 vlot kunnen interpreteren, gebruiken en opvolgen.

Om de lokale en provinciale administraties te ondersteunen, duid ik in het voorjaar van 2025 de aangepaste regels over de BBC in een ministeriële omzendbrief over de opmaak van het meerjarenplan 2026-2031. In samenwerking met de provinciale bestuursscholen zorgen we ook voor de lokale en provinciale ambtenaren voor een gepast en praktijkgericht vormingsaanbod over de BBC. De bijkomende ondersteunende informatie over de BBC stelt ABB ter beschikking op zijn website.

Om de kwaliteit van de beleidsrapporten verder te verhogen zorg ik voor een kwalitatieve invulling van het algemeen toezicht op de meerjarenplannen 2026-2031 en het goedkeuringstoezicht op de jaarrekeningen 2024. Ik informeer de lokale en de provinciale besturen op een correcte manier over de vaststellingen en verbetervoorstellen. Daarbij zoek ik naar manieren om de dialoog tussen het uitvoerende orgaan en de raad te versterken.

Om de BBC-data toegankelijker en bruikbaar te maken voor de medewerkers en de raadsleden van de lokale en de provinciale besturen optimaliseer ik de datatoepassingen die we aanbieden. Ik moderniseer de BBC-analysetoepassing en de toepassing om een financieel profiel van een lokaal of een provinciaal bestuur te maken. Ik stel die datasets en toepassingen ter beschikking van alle belanghebbenden, zodat ze er zelf mee aan de slag kunnen. Die informatie vul ik aan met periodieke en thematische financiële overzichten, studies en analyses over de lokale en provinciale financiën.

1.3.5. Vorming

Ik ondersteun de lokale en provinciale mandatarissen met een gericht en kwalitatief vormingsaanbod over de beleids- en beheerscyclus van de lokale en de provinciale besturen en de beleidsrapporten (zie OD 1.3.4). Ik zorg ook voor extra duiding over het takenpakket en de verantwoordelijkheden van de lokale en provinciale mandataris.

OD 1.4: We responsabiliseren de besturen door de rol van het administratief toezicht af te bakenen en tegelijk hen te ondersteunen

Ik zie drie belangrijke luiken in de afbakening van de rol van het bestuurlijk toezicht en de ondersteuning van lokale besturen bij de uitoefening van dit bestuurlijk toezicht.

Een eerste luik is de toegang tot toezichtinstrumenten voor de burger. Het is voor burgers niet altijd duidelijk waarvoor en wanneer ze bij de Vlaamse overheid terecht kunnen met klachten over hun lokaal bestuur. Het gevolg is dat burgers soms de melding krijgen dat de instantie die zij hebben aangeschreven niet bevoegd is om de klacht te behandelen. Mijn administratie zorgt ervoor dat indieners van klachten die verkeerdelijk bij ABB terecht komen, correct doorverwezen worden naar de juiste instantie. Daarnaast laat ik de verschillende Vlaamse instrumenten van toezicht op de lokale besturen en de verschillende vormen van klachtenbehandeling onderzoeken. Samen met de bevoegde collega's binnen de Vlaamse Regering bekijk ik de mogelijkheden om binnen de Vlaamse overheid de klachtenbehandeling over lokale beslissingen efficiënter te maken.

Een tweede luik heeft betrekking op de afbouw van vormen van goedkeuringstoezicht. In de vorige bestuursperiode is het goedkeuringstoezicht op de oprichtingen en statutenwijziging van samenwerkingsverbanden verder afgebouwd. Samenwerkingsverbanden moeten voortaan een advies inwinnen voorafgaand aan hun oprichting of statutenwijziging. Deze lichtere vorm van toezicht responsabiliseert de lokale besturen verder, terwijl het verplicht voorafgaand advies een bijkomende troef kan zijn voor de gemeenteraad om haar controle-opdracht beter te kunnen uitoefenen. Ik onderzoek hoe ik de gemeenteraden hierin verder kan ondersteunen, bijvoorbeeld door handvaten en sjablonen aan te bieden om deze belangrijke samenwerkingsdossiers, samen met het advies van de minister, op de gemeenteraad te bespreken (zie 1.3.2). In een latere fase zal ik deze adviesplicht aan een evaluatie onderwerpen.

Een derde luik heeft betrekking op het zogenaamde "verscherpt toezicht". Dit is niet decretaal voorzien en vormt dus geen aparte vorm van bestuurlijk toezicht. Toch wordt dit "verscherpt toezicht" ingesteld naar aanleiding van sommige forensische auditrapporten van Audit Vlaanderen. Volgens dit systeem werden beslissingen van lokale besturen onder "verscherpt toezicht" actief gecontroleerd. Dit is te onderscheiden van het algemeen bestuurlijk toezicht dat voornamelijk klachtgericht is. De gouverneurs werden belast met de uitoefening van het "verscherpt toezicht". In de praktijk werden de beslissingen van lokale besturen onder "verscherpt toezicht" niet proactief opgevraagd, evenmin werden er bijkomende formele toezichtmaatregelen genomen. Ik wil dit opvolgingstraject anders vormgeven en stel voor om een remediëringstraject op te starten voor besturen waar een forensisch auditrapport aanwijzingen geeft dat dergelijk traject aangewezen is. In de praktijk kwam het "verscherpt toezicht" daar ook al op neer. Ik blijf een belangrijke rol weggelegd zien voor de gouverneurs om in overleg met de betrokken besturen de concrete actiepunten op te volgen en de besturen te vragen daarover te rapporteren. Mijn administratie zal hiervoor de nodige ondersteuning bieden. De gouverneurs volgen dit traject op en zullen nagaan hoe de lokale besturen een antwoord bieden aan de aanbevelingen van Audit Vlaanderen. Afhankelijk van de voortgang van de remediëring en de uitvoering van de aanbevelingen zal beslist worden het remediëringstraject al dan niet te beëindigen. De gouverneurs zullen over deze trajecten rechtstreeks aan mij rapporteren.

Uiteraard is vermijden zo veel beter dan genezen en daarom wil ik sterk inzetten op een versterking van de integriteit en deontologie (zie OD 1.5).

OD 1.5: We versterken de integriteit en de deontologie

Een integer lokaal bestuur is zeer belangrijk voor de goede werking van het bestuur en voor het vertrouwen van de burger in het bestuur. Ik plan een evaluatie van de onverenigbaarheden die opgenomen zijn in het decreet over het lokaal bestuur (DLB). Een belangrijk instrument in het kader van integer en deontologisch handelen is de deontologische code van de lokale bestuursorganen. In de deontologische code is het geheel van principes, richtlijnen en gedragsregels opgenomen die een lokale mandataris bij de uitoefening van zijn mandaat en zijn dienstverlenende activiteiten voor de bevolking in het achterhoofd moet houden. In de vorige bestuursperiode is de verplichting ingeschreven dat elk lokaal bestuur een deontologische commissie heeft. In de uitoefening van het klachtengestuurd algemeen bestuurlijk toezicht waak ik verder over de naleving van deze verplichting om een deontologische commissie op te richten. De deontologische commissie ziet toe op de naleving van de deontologische code.

Ik zal de nog op te leveren thema-audit door Audit Vlaanderen m.b.t. de aanpak inzake integriteit en deontologie bij de lokale besturen nauwgezet doornemen en de aanbevelingen aangrijpen om bijsturingen te doen waar aangewezen. Ik acht het daarbij belangrijk om te benadrukken dat de deontologische code een levend instrument is. Mijn administratie is ook actief betrokken bij het herwerken van het model van deontologische code dat door VVSG wordt aangeboden aan de lokale besturen.

In het kader van de start van de lokale bestuursperiode organiseert mijn administratie in samenwerking met de VVSG startersavonden voor nieuw verkozen mandatarissen in de periode tussen oktober 2024 en januari 2025. Daarnaast worden ook burgemeestersopleidingen georganiseerd in het voorjaar van 2025. In beide vormingen wordt aandacht geschonken aan de regels rond deontologie en belangenvermenging. Aan de hand van voorbeelden ontwikkelen mandatarissen deontologische reflexen.

In het remediëringstraject dat is besproken onder OD 1.4 en dat zal worden opgestart in besturen waar een forensisch auditrapport hier noodzaak toe aangeeft, zal aandacht worden besteed aan het voorkomen van belangenvermenging en het belang van een goede deontologische code als richtlijn voor zuiver en zorgvuldig handelen van mandatarissen.

De decreetgever heeft veel ruimte gelaten voor de lokale autonomie bij het opstellen van de deontologische code, en bij het oprichten en inrichten van de deontologische commissies. Het ondernemen van acties is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de lokale besturen. In die gevallen waar het echter nodig is zal ik binnen mijn bevoegdheden optreden door een tuchtonderzoek op te starten.

OD 1.6: We houden de interpretatie van de omzendbrieven Peeters en Martens aan

De interpretatie van de omzendbrieven Peeters en Martens houd ik aan. Ik onderneem onmiddellijk de gepaste acties bij schendingen van de taalwetgeving en verzet mij maximaal tegen pogingen om de Vlaamse interpretatie uit te hollen.

Als minister van Binnenlands Bestuur bewaak ik de correcte toepassing van de taalwetgeving in de bestuurshandelingen van de Vlaamse gemeenten. Specifiek in de Vlaamse faciliteitengemeenten zie ik nauw toe op het taalgebruik in de zittingen

van de gemeenteraden. Dat gebeurt door verschillende initiatieven zoals het volgen van de livestreams, het nakijken van de audiovisuele opnamen en zittingsverslagen of het fysiek volgen van de vergaderingen van de gemeenteraad.

1.2. SD 2: WE VERSTERKEN DE LOKALE BESTUURSKRACHT

OD 2.1: We financieren lokale besturen op een duurzame wijze

De lokale besturen genieten als politiek basisniveau het grootste vertrouwen bij de burger. Zij bieden houvast en herkenbaarheid en stellen dag na dag alles in het werk om de levenskwaliteit van hun inwoners te verhogen en een optimale dienstverlening te verzekeren. De uitdagingen waarmee lokale besturen geconfronteerd worden nemen alsmaar toe: de vergroening en toenemende diversifiëring van de bevolking, de vergrijzing, de steeds snellere digitalisering van de samenleving, de uitdagingen op het vlak van klimaatbeleid,... Die uitdagingen nopen ook tot nieuwe investeringen (in woongelegenheden, scholen, kinderopvangcentra, woonzorgcentra,...). Om aan al die uitdagingen het hoofd te kunnen bieden zijn sterke lokale besturen nodig, die beschikken over de nodige armslag en een toereikende en duurzame financiering.

Ik zal daarom blijven ijveren voor een sterke basisfinanciering vanuit Vlaanderen zodat de lokale besturen een stabiele en sluitende meerjarenplanning kunnen voorleggen en ze de geplande investeringen kunnen uitvoeren en aanzwengelen. Het behoud en de versterking van de bestaande algemene financieringsstromen moet daaraan bijdragen.

In de Vlaamse begroting voor 2025 wordt maar liefst 4,7 miljard euro aan algemene financieringsmiddelen voor de lokale besturen ingeschreven. Het betreft de volgende financieringsstromen:

	Algemene financiering 2025	Geraamd budget 2025 (in duizend euro)
SJ0-1SMC2GC-WT	Gemeentefonds: hoofddotatie	3.287.144
	Gemeentefonds: aanvullende dotatie centrumsteden	192.757
	Gemeentefonds: aanvullende dotatie Elia-compensatie	83.000
	Gemeentefonds: aanvullende dotatie sectorale subsidies	131.010
	Gemeentefonds: aanvullende dotatie compensatie overdracht provinciale instellingen	24.609
	Regularisatiepremies vroegere contingentgesco's	332.598
	Dotaties provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant	3.100
	Dotatie gebaseerd op de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen	347.332
	Dotatie gebaseerd op open ruimte	127.793
	Compensatieregeling niet-VIA-personeel VIA 6 + koopkracht- en kwaliteitsmaatregelen VIA 6-personeel publieke socio-culturele sector	46.102

	Compensatie voor verlies energiedividenden	26.766
	Financiële ondersteuning gemeenten omwille van inflatie	148.255
	Financiële ondersteuning voor de versterking van kleine gemeenten met faciliteiten	1.000
	Totaal	4.751.466

2.1.1. Open Ruimte

Het platteland is een onlosmakelijk onderdeel van Vlaanderen en zal dat altijd blijven. De vrijwaring van de open ruimte is van cruciaal belang, zowel om redenen van een goede ruimtelijke ordening, leefmilieu en klimaatbeleid als het algemeen welzijn van de burgers. Dat inzicht is de laatste jaren voortdurend gegroeid. Maar hoe belangrijk dat ook is, de vrijwaring van de open ruimte staat onder toenemende druk. Open ruimte is voor gemeenten namelijk financieel en fiscaal oninteressant. Uit open ruimte zijn nauwelijks fiscale inkomsten te halen (geen aanvullende personenbelasting en nauwelijks opcentiemen op de onroerende voorheffing), terwijl de vrijwaring van open ruimte wel veel kosten met zich kan meebrengen (ruimen van grachten en beken, bodem- en natuurbeschermingsmaatregelen,...).

Via de algemene financieringssubsidie voor open ruimte wil ik de bestuurskracht van de meer landelijke gemeenten blijvend versterken. Het "Openruimtefonds" blijft in 2025 onverkort behouden en groeit met 3,5%. Ik zal deze financieringslijn vanaf 2026 structureel verhogen met 50 miljoen euro en nog eens met structureel 15 miljoen euro vanaf 2028. Daarvoor neem ik in 2025 de nodige decretale initiatieven.

Daarnaast zet ik ook in 2025 de cofinanciering voor de organisatie van zomerscholen verder, samen met mijn collega-minister van Onderwijs. In een zomerschool krijgen kinderen en jongeren gedurende minimaal 10 dagen in juli of augustus een aanbod op maat om leerachterstand te voorkomen of te verhelpen, in combinatie met spel, cultuur en sport. Deelname is vrijwillig en kosteloos. Met de decretale verankering van de zomerscholen (bij decreet van 3 juni 2022) is er een duidelijk kader om elk jaar in juli en augustus zomerscholen te organiseren, ook in 2025. De organisatoren van zomerscholen moeten niet meer wachten tot ze info krijgen door een jaarlijkse oproep. De voorwaarden en de ondersteuning liggen vast, zodat een gemeentebestuur lang op voorhand kan plannen, vrijwilligers kan zoeken, contacten kan leggen met partners, afspraken voor meerdere jaren kan maken, enz. In 2025 stellen we in totaal samen 7,5 miljoen euro ter beschikking.

2.1.2. Grootstedelijke problematieken

Ik heb bijzondere aandacht voor gebieden die structureel kampen met grootstedelijke effecten. Hiervoor trek ik in 2025 7 miljoen euro uit. Daarnaast heeft de Vlaamse Regering beslist om vanaf 2026 jaarlijks bijkomend 7 miljoen euro te voorzien voor Halle, Vilvoorde, Dilbeek, Ninove, Denderleeuw en Geraardsbergen. Daarvoor neem ik in 2025 de nodige decretale initiatieven.

In 2025 continueer ik de middenstroom naar 5 steden (Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas) in het kader van het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen. Hiervoor zit 14.274.239 euro in het fonds (zie verder ook OD 4.1).

Met de subsidie voor grootstedelijke uitdagingen (=de vroegere Stedenfondsmiddelen) voor een bedrag van 19.856.927 euro ondersteun ik de VGC in 2025 in haar aanpak van grootstedelijke uitdagingen. Ook wordt er nog een bijkomende compensatie van 745.000 euro toegekend aan de VGC, gelet op de hoge energiekosten naar aanleiding van de energiecrisis en dit naar analogie met de compensatie die de lokale besturen ontvangen in de periode 2023-2025.

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2HA-WT	Gebieden grootstedelijke effecten en mobiliteits-knooppunten	7.000.000
SJ0-1SMC2HB-WT	Grootstedenbeleid	14.274.239
SJ0-1SMC2HA-WT	VGC aanpak grootstedelijke uitdagingen	19.856.927
SJ0-1SMC2HA-WT	VGC compensatie energiecrisis	745.000

2.1.3. Een geactualiseerd kader voor specifieke financiering

Meerdere Vlaamse departementen en agentschappen gebruiken specifieke subsidies voor lokale en provinciale besturen als een beleidsinstrument om beleidsdoelstellingen te realiseren.

Vandaag bestaat een veelheid van specifieke subsidieregelingen. Elke subsidieregeling heeft eigen doelstellingen. Vaak zijn ze gericht op de uitvoering van specifieke acties, soms op het bereiken van algemener geformuleerde doelstellingen. Elke regeling bepaalt specifieke voorwaarden, looptijden en aanvraag- en rapporteringsverplichtingen die soms meer administratieve lasten met zich meebrengen dan nodig. De diverse geledingen van de Vlaamse overheid lanceren subsidies op momenten dat het hen past en communiceren daarover via de eigen kanalen. Ze houden daarbij niet altijd rekening met het verloop van de beleidscyclus in de lokale en de provinciale besturen.

Dat heeft tot gevolg dat lokale en provinciale besturen de weg verliezen in het Vlaams subsidielandschap en de mogelijkheden ervan nog moeilijk ingepland krijgen in de eigen beleidsplanning en -rapportering. Voor de Vlaamse overheid moet geregeld geëvalueerd worden of al die subsidies wel beleidseffectief zijn.

Ik zal in het voorjaar van 2025 mijn collega's bevragen over de subsidiepolitiek ten aanzien van lokale besturen en nagaan in hoeverre er mogelijkheden zijn om die subsidieregelingen meer af te stemmen op de principes en de filosofie van het planlastendecreet van 15 juli 2011. Dat betekent:

- nagaan of bepaalde subsidies nog voldoende beleidsrelevantie hebben en ze eventueel integreren in de algemene basisfinanciering van lokale besturen of schrappen;
- bij voorkeur subsidies verstrekken met een tijdsperspectief van meerdere jaren in plaats van jaarlijkse projectoproepen;
- bij voorkeur ruimte laten voor enige mate van lokale beleidsvrijheid. Dit kan door subsidies te verlenen waarbij lokale besturen inspelen op meer globaal geformuleerde doelstellingen, eerder dan subsidies te verstrekken voor zeer specifieke acties.

Mijn administratie ABB kan hier ondersteunend werken. In ieder geval, los van mogelijke latere wijzigingen aan het subsidiebeleid, zorg ik tegen de zomer van 2025 voor een overzichtelijke en gecoördineerde lijst van alle bestaande Vlaamse subsidieregelingen voor de lokale besturen. Op die manier kunnen de gemeenten

daarmee rekening houden bij het bepalen van de beleidskeuzes en de opmaak van hun meerjarenplan 2026-2031.

OD 2.2: We ondersteunen lokale besturen door de verkokering stevig aan te pakken en de principes en filosofie van de planlasten te herwaarderen.2.2.1. Eigen ondersteuningsaanbod verfijnen voor lokale besturen

Ik zal structureel verder inzetten op de coachende en ondersteunende rol van ABB dat fungeert als kennisadministratie en partner van de lokale besturen. Het basisaanbod aan ondersteuningsinstrumenten en beleidsondersteunende monitoren wordt verder uitgebreid en verfijnd. Zo wordt de Gemeente-Stadsmonitor verder ontwikkeld, met onder meer de voorbereiding van de burgerbevraging in elke gemeente en stad. Daarnaast worden de beleidsondersteunende monitoren van ABB verder op elkaar afgestemd, zodat lokale besturen sterker datagedreven aan de slag kunnen gaan.

Ik ondersteun, samen met de Vlaamse minister bevoegd voor Jeugd, de Jeugdmonitor. Deze voor de gemeenten gratis online bevragingstool laat hen toe om kinderen en jongeren, onze toekomstige volwassen inwoners, te bevragen over hoe zij het leven en wonen in hun stad of gemeente ervaren. Deze resultaten kunnen de lokale beleidsmakers voeden om hun stad of gemeente "kindvriendelijker" te maken. Voor het beheer van de tool voorzie ik 16.500 euro in 2025.

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2HA-WT	Beheer Jeugdmonitor	16.500

In samenwerking met de VVSG loopt nog tot eind 2025 een project dat lokale overheden ondersteunt in hun regierol ten aanzien van lokale geloofsgemeenschappen. Zie OD 3.2.

2.2.2. Sectorale en gebiedsgerichte samenwerking voor een geïntegreerde benadering van de lokale besturen vanuit de Vlaamse overheid

Verschillende sectorale beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid geven de lokale besturen een regierol. Deze lokale regierol erkent enigszins de autonomie van de lokale besturen maar legt anderzijds ook bepaalde verwachtingen van het Vlaamse beleid ten aanzien van de lokale besturen vast. Het is van belang een goed evenwicht te vinden tussen deze beide invalshoeken en de lokale besturen de nodige ondersteuning en/of middelen te verlenen om deze rol op te nemen.

Ik zal in het voorjaar 2025 in overleg met de lokale besturen, een voorstel tot algemene werkwijze inzake deze lokale regierol uitwerken en voorleggen aan mijn collega's van de Vlaamse regering. Zo werken we aan een betere en meer gebiedsgerichte samenwerking tussen Vlaanderen en de lokale besturen, via het overlegmodel van de referentieregio's, zonder dat het daarbij de bedoeling is dat de referentieregio's evolueren tot een nieuwe bestuurslaag. Bij het stroomlijnen van deze lokale regierol, dragen alle beleidsdomeinen het principe van lokale autonomie hoog in het vaandel en respecteren het Belfortmodel. Vlaanderen gaat uit van maximaal vertrouwen in zijn lokale besturen en biedt een zo groot mogelijke beleidsvrijheid.

Ik geef de provinciegouverneurs de opdracht om als aanspreekpunt te fungeren van de lokale besturen voor klachten over de verkokerde Vlaamse overheid.

2.2.3. Ondersteuning van lokaal energie- en klimaatbeleid afwerken

De lokale energie- en klimaatpacten (LEKP) werden gelanceerd als doorvertaling van het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) dat op haar beurt de Europese ambitie ondersteunt om het eerste klimaatneutraal continent te worden. Nieuwe iteraties van het LEKP kwamen er steeds in functie van actuele ontwikkelingen: LEKP 2.0 als gevolg van het Europese 'Fit for 55' en LEKP 2.1 als antwoord op de energiecrisis.

Mijn voorganger liet het LEKP-project in 2024 grondig evalueren. Een belangrijke conclusie betreft de opportuniteit om via LEKP het Vlaams beleid beter op elkaar af te stemmen en verkokering van het beleid tegen te gaan. Daarom pas ik de werking van het LEKP aan, en vorm ik het om tot een structureel dialoogplatform dat alle klimaatgerelateerde Vlaamse beleidsinitiatieven en sectorale subsidies die gericht zijn op lokale besturen kanaliseert, en zorgt voor resultaatgerichte steunmaatregelen. Ik treed hiertoe in overleg met de ministers bevoegd voor Omgeving, Klimaat en Energie, en Mobiliteit om tot een gecoördineerde aanpak te komen.

In de schoot van LEKP ontstonden een aantal instrumenten die lokale besturen inhoudelijke ondersteuning geven bij het voeren van het eigen klimaatbeleid. Ik denk daarbij aan het 100 Wijkenplatform, dat een wijkgerichte aanpak bijstaat, en de technische assistentiehubs, die gemeenten ontzorgen bij het oprichten van energiegemeenschappen. Kennis delen en synergieën opsporen staan hierbij centraal. Ik zet dit beleid verder in 2025.

Ik werk de lopende engagementen in het kader van LEKP doorheen 2025 af in functie van de overleggen met mijn collega-ministers over de evolutie van LEKP naar een dialoogplatform. Ik voorzie in 2025 de uitbetaling van de 4de LEKP-subsidieronde, beslist door de Vlaamse Regering op 5 juli 2024, en monitor de rapportering vanwege de lokale besturen over de besteding van de LEKP-middelen.

OD 2.3: We maken werk van een versnelde digitalisering van de overheidsdienstverlening

2.3.1. Beleidsinstrumenten ter ondersteuning van lokale besturen bij hun digitaliseringstrajecten

Ik wil in 2025 prioritair inzetten op de doorontwikkeling van verschillende beleidsinstrumenten.

Zo ga ik het VLOCA-Canvas doorontwikkelen tot een gestandaardiseerd proces en een volwaardig, gebruiksvriendelijk instrument dat fungeert als leidraad bij de definiëring van digitaliseringsprojecten. Ik voorzie begeleidingstrajecten om lokale besturen hiermee vertrouwd te maken.

Voor lokale besturen werk ik een flexibele gemeentelijke bedrijfsarchitectuur uit die hen helpt de verschillende componenten van digitale oplossingen logisch samen te voegen binnen de organisatie.

Daarnaast ondersteun ik steden en gemeenten met het Smart Flanders-programma bij het opzetten van een datagedreven beleid en het groeien als

slimme overheid. Ik werk hiertoe samen aan toegepaste onderzoeks- en implementatietrajecten, met nieuwe beleidsinstrumenten en -oplossingen of implementatie van Vlaamse bouwstenen en dataconcepten als resultaat.

Ik zet in op de verdere ondersteuning van lokale besturen om hun digitale veiligheid te versterken. Samen met Digitaal Vlaanderen en het Vlaams Centrum Digitale Veiligheid maak ik werk van een eenduidig digitaal veiligheidsbeleid en passend ondersteuningsaanbod. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar de begeleiding bij de implementatie van dit beleid, op maat van lokale besturen. Om de huidige situatie en verbeteringen te monitoren, zal ik de ICT-veiligheidsaudits voor lokale besturen verderzetten en versterken, in lijn met de Vlaamse veiligheidsbeleid.

Ik start, in samenwerking met de minister-president, met te onderzoeken welke efficiëntiewinsten er te halen vallen als er onder regie van de lokale besturen een ICT-ondersteuningsstructuur voor heel Vlaanderen zou ontstaan die inzet op maximale ontzorging op het vlak van onder meer ICT-aankoopprocessen. Een noodzakelijke en voorafgaande voorwaarde daarvoor is wel dat bestaande ICT-ondersteuningsstructuren van de lokale besturen erin opgaan of een andere bestemming krijgen. Ik verken hierbij, in nauw overleg, het strategisch raamwerk voor een ICT-ondersteuningsstructuur op drie managementlagen: een portfolio management laag voor governance en coördinatie, een opleveringslaag die oplevering over verschillende types van oplossingen beheert en ten slotte een uitbatingslaag die lokale overheden klaarstoomt, oplossingen implementeert en dienstverlening voorziet voor die oplossingen én het hele raamwerk.

Ik bekijk, in samenwerking met de minister-president, in een eerste fase hoe, aansluitend bij het 'Lokaal Digitaal'-programma, bijkomende raamovereenkomsten waarde kunnen leveren voor de lokale besturen. Een evaluatie van de raamovereenkomsten voor de uitbouw van het digitaal ecosysteem die binnenkort zullen gegund worden, zal hiertoe nuttige inzichten leveren. Ook het verkennen van een duurzaam businessmodel om het VLOCA-Canvas ter beschikking te stellen aan lokale besturen, hun partners of het bredere ecosysteem past hierin.

2.3.2. Initiatieven voor kennisdeling, capaciteitsopbouw en opschaling bij de lokale besturen

Ik zet verder in op het initiëren van kennisdeling, capaciteitsopbouw en opschaling bij de lokale besturen. Ik bouw verder op goede praktijken die voortvloeiden uit de projecten 'Gemeente zonder gemeentehuis' (GZG). Met de GZG Boost-projecten ondersteun ik mee de opschaling van deze projecten. Ik onderzoek binnen het GZG-programma welke interbestuurlijke dienstverleningen, waar elke stad of gemeente een rol in speelt, diepgaand vereenvoudigd kunnen worden in samenwerking met de relevante bestuursniveaus.

Ik focus met het Open Proces Huis op adoptie, zodat zo veel mogelijk procesinformatie onderling gedeeld wordt en zoek daarvoor samenwerkingen met lopende initiatieven. Vanuit het Open Proces Huis wil ik lokale besturen ondersteunen op het vlak van informatieclassificatie.

Om verdere stappen te kunnen zetten in proactieve dienstverlening ga ik het gesprek aan over de wisselwerking tussen de bouwstenen van Digitaal Vlaanderen en het ecosysteem voor digitale vereenvoudiging, zodat lokale besturen hier maximaal van kunnen profiteren. Ik zoek hierbij synergiën met een regeringsbreed project rond administratieve vereenvoudiging en vermindering regeldruk. Mijn

administratie werkt samen met de expertisecentra rond AI en interoperabiliteit bij Digitaal Vlaanderen om te komen tot een coherent verhaal en kennisdeling richting lokale besturen.

2.3.3. Ecosysteem voor digitale vereenvoudiging

Ik bekijk prioritair en in overleg met de minister-president bevoegd voor digitalisering, hoe we uitvoering kunnen geven aan de hoofdlokettenstrategie en het Loket voor Lokale Besturen kunnen omvormen tot de unieke toegangspoort voor gegevensuitwisseling tussen lokale besturen en de Vlaamse overheid. Hiervoor is het belangrijk om op korte termijn te komen tot een duidelijk financieel governance-model voor de hoofdloketten en hun samenwerking met de bestaande digitale bouwstenen, waaronder ook de Lokale Producten- en Dienstencatalogus. Op basis hiervan stel ik een roadmap op die uitwerking moet geven aan dit project.

Ik zet daarnaast verder in op digitale vereenvoudiging door de bestaande oplossingen voor kwaliteitsvol hergebruik van data verder uit te rollen. Deze oplossingen worden gebouwd in een open data ecosysteem dat inzet op interoperabele gegevensuitwisseling tussen verschillende toepassingen. Ik zet daarbij in op de creatie van slimme lokale bronnen bij de lokale besturen en de opmaak van kwaliteitsvolle besluiten met herbruikbare informatie over lokaal beleid. Ik onderzoek of artificiële intelligentie kan bijdragen om sneller inzicht te krijgen in de lokale besluitvorming.

Voor de versnelde digitalisering van de overheidsdienstverlening (OD 2.3) en de exploitatie van de bestaande digitale producten voorzie ik in 2025 volgende middelen:

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2GD-WT	INITIATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITALE COMPONENT - Investerings en exploitatie Digitale producten i.k.v. Binnenlands Bestuur - VLOCA - GZG	4.351.000
SJ0-1SMC2HA-WT	ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN - Cyberweerbaarheid lokale besturen	500.000
SJ0-1SMC4GG-WT	BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN - Ondersteuning digitaliseringsprojecten lokale overheden (o.m. GZG & VLOCA-trajecten) - Ondersteuningsinitiatieven digitale veiligheid (o.m. ICT-veiligheidsaudits)	875.000

OD 2.4: We maken werk van een gestroomlijnde en transparante samenwerking tussen bestuursniveaus en lokale besturen onderling

2.4.1. We houden alle tussenliggende structuren tegen het licht en via de referentieregio's bouwen we het aantal gemeentelijke tussenstructuren af.

Ik werk verder aan de interne staatshervorming en blijf streven naar een betere bestuurlijke organisatie van Vlaanderen. Ik vertrek daarbij van een model dat uitgaat van sterke steden en gemeenten en een ondersteunende Vlaamse overheid en functioneert als een bestuurlijk netwerk. In dat kader houd ik alle tussenliggende structuren en hun bevoegdheden tegen het licht. Van structuren die onvoldoende meerwaarde hebben om autonoom te blijven bestaan, onderzoeken we wat overgedragen kan worden naar de steden en gemeenten of naar Vlaanderen.

In eerste instantie maak ik een inventaris op. Daarna ga ik op basis van een evaluatie van de taken, bevoegdheden en werkingsgebieden van deze tussenstructuren na waar er overlappingsen en mogelijkheden tot opheffing, ontbinding of fusie zijn. Het is daarbij de ambitie om via de referentieregio's het aantal gemeentelijke tussenstructuren af te bouwen, zonder dat het daarbij de bedoeling is dat de referentieregio's evolueren tot een nieuwe bestuurslaag. Op die manier leg ik de basis voor een plan dat de architectuur van deze verdere interne staatshervorming omvat en bijdraagt tot de rationalisering van dat tussenniveau.

Daarnaast bereid ik een versterking voor, van de opvolging van en de controle op de oprichting van rechtspersonen die niet onderworpen zijn aan het DLB en waarin gemeenten rechtstreeks of onrechtstreeks participeren.

Ten slotte nodig ik de federale overheid uit om een luik m.b.t. alle (inter)federale samenwerkingsverbanden toe te voegen aan de evaluatie van de tussenstructuren. In dat kader dringen we aan om de federale bestuurlijke indelingen integraal af te stemmen op de Vlaamse regiovorming.

2.4.2. Vereenvoudiging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen en versterking van de democratische controle erop

Ik bereid het opzet voor van een onderzoek m.b.t. het vereenvoudigen van de regelgeving rond verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen. Daarbij denk ik aan het wegnemen van grendels op de integratie van de intergemeentelijke verenigingen met de OCMW-verenigingen, en aan een versterking van de betrokkenheid van lokale besturen in intergemeentelijke verenigingen met meer dan 15 deelnemers. Ik houd daarbij rekening met de bevindingen van eerdere onderzoeken.

Ik sensibiliseer en informeer de lokale mandatarissen over hun democratische verantwoordelijkheid om verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen op te volgen (zie 1.3.2).

Ik zal een centraal register aanleggen dat een overzicht geeft van alle samenwerkingsverbanden waarbij steden en gemeenten aangesloten zijn (zie 2.4.1).

2.4.3. Integratie gemeente – OCMW

Het DLB integreert maximaal het OCMW in de gemeente op politiek, ambtelijk en financieel vlak. Toch is de integratie niet volledig. De gemeente en haar OCMW zijn

juridisch nog steeds twee afzonderlijke rechtspersonen. Reden hiervoor is de federale OCMW-wet van 8 juli 1976 die in artikel 2 bepaalt dat de OCMW's 'openbare instellingen zijn met rechtspersoonlijkheid'. Hiermee moet de decreetgever rekening houden bij de organieke vormgeving van het lokaal bestuur.

Ik dring er bij de bevoegde federale minister op aan om de wet te wijzigen zodat Vlaamse gemeenten en OCMW's ook op het niveau van de rechtspersonen kunnen fuseren.

OD 2.5: We blijven lokale besturen ondersteunen om te werken aan schaalvergroting via vrijwillige fusies

Gemeenten die er zelf van overtuigd zijn dat ze onvoldoende bestuurskracht hebben om hun taken tot een goed einde te brengen – bijvoorbeeld omdat het hen ontbreekt aan ambtelijke capaciteit of aan schaalgrootte – wil ik zo goed mogelijk ondersteunen bij de realisatie van een vrijwillige fusie. Immers in dat geval kan een vrijwillige fusie een antwoord zijn om zowel het Vlaamse als het lokale beleid te realiseren, met behoud van de nabijheid van het lokale niveau. Ik vertrek dus van vrijwilligheid en lokale autonomie.

Op 1 januari 2025 zullen in Vlaanderen 28 lokale besturen vrijwillig fuseren naar 13 fusiegemeenten. Daardoor daalt het aantal Vlaamse gemeenten van 300 naar 285. ABB blijft de lokale besturen maximaal ondersteunen in de laatste rechte lijn naar de fusie en bij de start van het fusiebestuur.

In het voorjaar van 2025 zal ik samen met de fusiebesturen het gelopen traject evalueren. Ik bekijk ook of het fusiekader in het DLB kan worden geoptimaliseerd.

In het najaar van 2025 zal ik de Vlaamse Regering mijn visie op vrijwillige fusies en het kader voor de aanpak deze regeerperiode voorleggen.

- Ik behoud het huidige fusiekader, vertrekkend van vrijwilligheid en lokale autonomie. Lokale besturen krijgen zo de kans om zelf het toekomstige lokale bestuur mee vorm te geven.
- Ik behoud een fusiebonus in de vorm van een schuldovername behouden en voorziedaerbij voldoende middelen om het transitieproces zelf te onderbouwen.
- Ik voorzie een leidraad voor logische en kwaliteitsvolle vrijwillige fusies.
- Ik optimaliseer het ondersteuningsaanbod en versterk de ondersteunende rol van ABB. Hierbij vertrek ik van de geleerde lessen uit de vorige fusietrajecten.

OD 2.6: HR en sociale relaties

2.6.1. Sociale relaties

Lokale en provinciale besturen staan voor verschillende personeelsuitdagingen die een gepast HR-beleid en sterke sociale relaties vereisen. Ik vind het van groot belang dat het beleid in dialoog en binnen goede sociale relaties tot stand komt waarbij zowel de werknemers- als de werkgeversorganisaties samen met de Vlaamse Regering rond de tafel zitten.

Op grond van federale regelgeving zijn bij het syndicaal overleg in het comité C1 enkel de Vlaamse Regering en de representatieve vakorganisaties betrokken. De vertegenwoordigers van de lokale en provinciale overheden als werkgever hebben hier volgens die federale regelgeving geen plek rond de tafel. Ik zie kansen om de huidige werking van het comité C1 te optimaliseren, maar hiervoor is het

noodzakelijk dat Vlaanderen de bevoegdheid toegewezen krijgt via een aanpassing van de syndicale wetgeving. Daarom zal ik contact opnemen met de bevoegde federale ministers om de regelgeving over het syndicaal statuut te hertekenen en vraag ik hen de bevoegdheid over de werking van de syndicale overlegorganen te regionaliseren.

In tussentijd is het noodzakelijk om het sociaal overleg en de sociale relaties op te waarderen. Ik ben van mening dat hierbij ook de vertegenwoordigers van de lokale en provinciale overheden als werkgever betrokken moeten worden. Daarom zal ik werken aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering, de representatieve vakorganisaties en de vertegenwoordigers van de lokale en provinciale overheden als werkgever. Zo krijgt die laatste partner opnieuw een plek aan de tafel van het sociaal overleg.

2.6.2. Ondersteunende rol om personeelsbeleid vorm te geven, rekening houdend met sociaal overleg

Op 18 maart 2023 trad het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen in werking. Dit besluit geeft de lokale en provinciale overheden meer autonomie en keuzevrijheid om hun eigen rechtspositieregeling en HR-beleid vorm te geven. Zo kunnen ze zich positioneren als een aantrekkelijke werkgever en zich wapenen op de concurrentiële arbeidsmarkt. Bij deze ondersteuning schenk ik bijzondere aandacht aan de impact die dit besluit heeft op de lokale sociale relaties.

Om lokale en provinciale besturen te ondersteunen in het vormgeven van een modern personeelsbeleid aan de hand van het nieuwe rechtspositiebesluit, zal het ABB verder inzetten op zijn ondersteuningsaanbod en optreden als een partner van de lokale en provinciale besturen bij de uittekening van een modern HR-beleid.

OD 2.7 We versterken de leefbaarheid van het platteland : We laten het Vlaamse platteland en zijn gemeenschappen bloeien door een geïntegreerd plattelandsbeleid uit te bouwen

Als minister bevoegd voor plattelandsbeleid zal ik in de loop van 2025 starten met de opmaak en de uitvoering coördineren van een transversale plattelandsstrategie om de uitdagingen in plattelandsgebieden aan te pakken en de welvaart te versterken. Dit zal gebeuren in nauwe samenhang met mijn bevoegdheid inzake binnenlands bestuur.

De voortgang in de ontwikkeling en uitvoering van de strategie volg ik op in een plattelandspact (zie ook beleidsnota Plattelandsbeleid). Hierin zijn verschillende Vlaamse ministers vertegenwoordigd samen met de andere beleidsniveaus alsook een aantal sleutelactoren van het platteland.

Ik vraag VLM en ABB aan de slag te gaan met signalen rond uitdagingen en oplossingsnoden die steden en gemeenten ervaren. ABB heeft een verbindende rol tussen de Vlaamse overheid en lokale besturen. Ze kan hierbij een meer geïntegreerde en overheidsbrede ondersteuning faciliteren.

Het plattelandsfonds maakt sinds 2017 deel uit van het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen en ondersteunt 50

plattelandsgemeenten voor investeringen in materiële activa. Binnen het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen is hiervoor 7.472.984 euro voorzien in 2025.

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2HB-WT	Ondersteuning plattelandsgemeenten (plattelandsfonds)	7.472.984

1.3. SD 3: WE BOUWEN VERDER AAN DE MODERNISERING VAN DE RELATIE TUSSEN RELIGIE EN STAAT EN DE REGELGEVING ROND BEGRAAFPLAATSEN EN LIJKBEZORGING

OD 3.1: We zetten de dialoog via de Vlaams Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) voort

In een diverse samenleving is een duurzame relatie tussen religie en staat van groot belang. Ik blijf werken aan een moderne invulling van deze relatie op basis van dialoog en samenwerking met respect voor de godsdienstvrijheid. De Vlaamse Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) speelt als overleg- en adviesplatform hierin een belangrijke rol. Via dit platform blijf ik inzetten op wederzijds begrip en dialoog tussen de levensbeschouwingen en het beleid.

In dit kader verwacht ik een engagementsverklaring van de erkende erediensten over het belang en het gebruik van het Nederlands.

OD 3.2: We informeren en houden toezicht op lokale geloofsgemeenschappen

De Informatie- en Screeningsdienst (ISD) van het ABB controleert de naleving van de erkenningscriteria en de verplichtingen van de lokale geloofsgemeenschappen tijdens de verkorte erkenningsprocedure en tijdens de wachtperiode van de gewone erkenningsprocedure. Ook controleert de ISD of de reeds erkende besturen van de eredienst blijvend voldoen aan de verplichtingen.

De ISD adviseert mij als minister van Binnenlands Bestuur over de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen, zodat ik met kennis van zaken en op gefundeerde en kwaliteitsvolle wijze, beslissingen tot erkenning of niet erkenning van lokale geloofsgemeenschappen kan nemen.

De ISD begeleidt en adviseert ook de erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen tijdens de vierjarige erkenningsprocedure met het oog op het voldoen aan de erkenningscriteria.

Ik zal de geloofsgemeenschappen informeren over deze erkenningsprocedure en de bijhorende verwachtingen. Lokale geloofsgemeenschappen die tijdens de verkorte erkenningsprocedure niet aan de erkenningscriteria voldeden worden aangemoedigd om in het standaardtraject van 4 jaar in te stappen. Een erkende lokale geloofsgemeenschap is tenslotte te verkiezen boven een niet erkende waar we als overheid geen formele en duurzame contacten mee hebben.

70 erkenningsaanvragen die tijdens de vorige legislatuur werden ingediend volgens de verkorte erkenningsprocedure kregen nog geen eindbeslissing. Dit komt omdat het decreet van 26 april 2024 (hierna: Wijzigingsdecreet), dat aan het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 (hierna: Erkenningsdecreet) een aantal nieuwe en aangepaste erkenningscriteria toevoegde, onmiddellijk van toepassing werd op de 70 hangende erkenningsaanvragen, waardoor deze eerst moesten worden geactualiseerd. De geactualiseerde erkenningsaanvragen moesten uiterlijk op 15 oktober 2024 worden ingediend. 68 erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen dienden een geactualiseerd aanvraagdossier in. De ISD voert een volledig onderzoek naar het voldoen aan alle erkenningscriteria uit het Wijzigingsdecreet, en ABB wint opnieuw advies in bij de adviserende overheden. In de loop van 2025 zal ik over deze erkenningsaanvragen een eindbeslissing nemen.

De ISD ziet erop toe dat de erkende eredienstbesturen blijvend voldoen aan hun verplichtingen. Een melding die als een zwaarwichtige aanwijzing van een tekortkoming wordt gekwalificeerd, heeft tot gevolg dat de ISD, met de specifieke bevoegdheden die haar zijn toegekend, een onderzoek ten gronde kan voeren. De ISD heeft hiervoor specifieke decretale bevoegdheden die zij proportioneel moet aanwenden.

De ISD kan een raadgeving geven om een tekortkoming te voorkomen of een waarschuwing geven als een tekortkoming is vastgesteld. De vaststellingen die de ISD doet, kunnen ook leiden tot een effectieve sanctie die ik als minister van Binnenlands Bestuur kan opleggen, meer bepaald de opschorting van de erkenning gedurende een bepaalde termijn, de opschorting of beperking van de financiële gevolgen van de erkenning voor een bepaalde termijn, of, in het uiterste geval, de opheffing van de erkenning. Ik treed, [via dit decretaal gedifferentieerd en getrapte sanctiekader](#), op passende en kordate wijze op wanneer wordt vastgesteld dat erkende lokale geloofsgemeenschappen niet langer aan hun decretale verplichtingen voldoen.

De ISD informeert lokale geloofsgemeenschappen en haar stakeholders om de kennis en naleving van het Erkenningsdecreet te vergroten. In academiejaar 2024-2025 loopt het tweede jaar van het professionaliseringstraject voor lokale geloofsgemeenschappen, georganiseerd door Thomas More hogeschool af. Dit proefproject zal nadien geëvalueerd worden.

In samenwerking met de VVSG loopt nog tot eind 2025 een project dat lokale overheden ondersteunt in hun regierol ten aanzien van lokale geloofsgemeenschappen.

Ik bouw de werking van de ISD verder uit. Er worden informatie-uitwisselingsakkoorden met relevante overheidsdiensten gesloten, om een adequate informatie-uitwisseling te garanderen volgens de AVG-wetgeving.

OD 3.3: We moderniseren het Eredienstendecreet en evalueren het Erkenningsdecreet

Op basis van de resultaten van de evaluatiestudie van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 die door de Universiteit Antwerpen werd opgeleverd op 12 april 2024, zal ik een nieuw decretaal kader ontwikkelen voor moderne, efficiënte en werkbare eredienstbesturen met een transparante structuur. Het nieuwe kader moet zorgen voor een betere samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de erkende erediensten en de lokale besturen. Dit zal gebeuren met inachtneming van de

grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van godsdienst (art. 19 GW) en organisatorische autonomie van de eredienst (art. 21 GW).

Ik bekijk in het bijzonder de regelgeving rond de eredienstgebouwen, zodat de reserves van de besturen van de eredienst aangesproken kunnen worden voor de instandhouding van de eredienstgebouwen. Ik houd daarbij rekening met het onderscheid tussen eredienstgebouwen die eigendom zijn van de gemeenten en deze die eigendom zijn van het bestuur van de eredienst. Ik zet in op een maximale activering van die reserves, zodat deze hogere jaarlijkse rendementen opleveren en de gemeentelijke en provinciale tussenkomsten verlaagd worden, of direct kunnen worden ingezet voor noodzakelijke investeringen in eredienstgebouwen.

Naast de evaluatie van het Eredienstendecreet zal ik tijdens deze regeerperiode ook de toepassing en de doeltreffendheid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 evalueren. Ik zal deze evaluatie voorleggen aan het Vlaams Parlement. In 2025 wordt het voorbereidend traject van deze decretale wijzigingen opgestart.

OD 3.4: We blijven inzetten op her- en nevenbestemming van eredienstgebouwen

Ik blijf verder inzetten op her- en nevenbestemming van parochiekerken, met respect voor de rol van de bisschoppen hierin. Dergelijke projecten kunnen niet alleen een nieuw leven geven aan een individueel gebouw, maar eventueel ook de motor zijn van de herwaardering van een dorpsplein of een stadsdeel. Voor de her- en nevenbestemming van beschermde parochiekerken stem ik af met mijn collega-minister bevoegd voor onroerend erfgoed.

2025 is overigens een belangrijk jaar. In de eerste jaarhelft moeten de pas verkozen gemeentebesturen en de bisschoppen, samen met lokale belanghebbenden, een nieuw kerkenbeleidsplan opmaken of een bestaand kerkenbeleidsplan expliciet herbevestigen. Deze verplichting kan discussies over her- en nevenstemming van parochiekerken verder stimuleren en aanleiding geven tot nieuwe projecten.

Sinds een aantal jaar is het Platform Toekomst Parochiekerken het aanspreekpunt voor de lokale besturen en kerkbesturen voor alle aspecten met betrekking tot her- en nevenbestemming van parochiekerken. Ik zal, in afstemming met mijn collega bevoegd voor Onroerend Erfgoed, de financiële ondersteuning voor dit Platform, dat afloopt eind 2024, continueren en voorzie een evaluatie van de werking van het Platform. De focus van het Platform zal in de eerste jaarhelft van 2025 liggen op het begeleiden van de lokale besturen en kerkbesturen bij de opmaak (of actualisatie) van de verplichte kerkenbeleidsplannen. Vanaf het tweede jaarhelft kan de aandacht zich toespitsen op het helpen realiseren van her- en nevenbestemmingsprojecten.

OD 3.5: We zetten verder in op de modernisering van de regelgeving rond begraafplaatsen en lijkbezorging

Ik werk verder aan de uitbouw van een coherent regelgevend kader voor resomatie, als alternatieve techniek van lijkbezorging, naast het begraven en cremieren.

Voor resomatie als alternatieve techniek van lijkbezorging werd met het besluit van de Vlaamse Regering van 6 september 2024 reeds een eerste stap gezet met de invoering van een specifieke rubriek in de indelingslijst van titel II van het VLAREM inzake de lozingsnormen. Dit laat toe om pilootprojecten te initiëren om een helder beeld te krijgen van de milieutechnische aspecten van het te lozen effluent als gevolg van het resomatieproces. De hamvraag bij deze techniek is immers of het effluent kan voldoen aan de lozingsnormen voor afvalwater zonder bijkomende zuivering. Door middel van pilootprojecten kan de nodige informatie hierover bekomen worden. Naast het milieutechnisch aspect neem ik ook het juridische luik verder onder de loep.

Op basis van de resultaten van de pilootprojecten zal ik nadere modaliteiten voor alternatieve vormen van lijkbezorging op grond van artikel 15, §1 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging uitwerken.

1.4 Budgettair kader

BINNENLANDS BESTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	446	363	809	710	165	875
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	31.666	15.834	47.500	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	32.112	16.197	48.309	710	165	875

(duizend euro)

	VAK	VEK

	BA 2024	evolutive	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	4.631.179	137.181	4.768.360	4.631.185	139.175	4.770.360
Toelagen (interne stromen (IS))	95.000	-47.500	47.500	31.666	15.834	47.500
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.726.179	89.681	4.815.860	4.662.851	155.009	4.817.860
Aanwending VAK-ruiter						

Ontvangstenartikelen

SJO-9SMCAGA-OW - EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit ontvangstenartikel worden de terugvorderingen geboekt van de kosten van de gewestelijke ontvangers. Daarnaast wordt de terugvordering van niet aangewende subsidies beleidsveld binnenland op dit artikel aangerekend.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	446	0	0
Bijstellingen BO 2025	363	0	0
BO 2025	809	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kosten voor de gewestelijk ontvangers worden van de bediende besturen (gemeenten, OCMW's) teruggevorderd op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2018 betreffende de bijdrage van de gemeenten in de uitgaven die verbonden zijn aan de gewestelijke ontvangers. Voor 2025 wordt 309 keuro voorzien voor de terugvordering van de kosten gewestelijke ontvangers.

Op dit begrotingsartikel worden eveneens eventuele terugvorderingen subsidies binnenland geboekt. Gelet op de terugvorderingen van de voorbije jaren en de jaarlijks terugkerende terugvorderingen van onder andere de responsabiliseringsbijdrage, zomerscholen en Oekraïne wordt dit op 500 keuro geraamd.

SJ0-9SMCAGD-OI - INITIATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Interne stroom artikel voor eventuele ontvangsten binnenlands bestuur met een digitale component.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen.

SJ0-9SMCTGG-OW - BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit ontvangstenartikel is bestemd voor de ontvangsten van betalingen voor geleverde diensten (met inbegrip van de ondersteuningsinitiatieven i.k.v. digitale veiligheid), eventuele inschrijvingsgelden, subsidies van externe overheden, middelen via sponsoring, schenkingen en legaten, terugvorderingen en schadevergoedingen/betalingen afkomstig uit dadingen. Dit artikel spijst uitgavenartikel SJ0-1SMC4GG-WT.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	710	0
Bijstellingen BO 2025	0	165	0
BO 2025	0	875	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangsten in 2025 worden geraamd op 500 keuro voor terugvorderingen subsidies Gemeente zonder Gemeentehuis en 375 keuro i.k.v. samenwerkingen met lokale besturen i.k.v. lopende GzG-projecten.

SJO-9SMXAGF-OI - LOKAAL BOUWSHIFTFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit ontvangstenartikel wordt de dotatie geboekt vanuit het BRV-fonds. Dit budget wordt vervolgens ingezet voor de compensatie van lokale besturen in het kader van planschadedossiers.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	31.666	0	0
Bijstellingen BO 2025	15.834	0	0
BO 2025	47.500	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In de meerjarenraming van Omgeving m.b.t. het Lokaal Bouwshifffonds is opgenomen dat er bij BO2025 47.500 keuro wordt toegekend vanuit het BRV-fonds (QBZ-3QCE2NH-IS).

Uitgavenartikelen

SJO-1SMC2GA-WT - EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit krediet bevat de uitgaven voor de dagelijkse werking van de beleidsondersteuning (o.a. de gemeente-stadsmonitor; OD 2.2), de ondersteuning van de lokale besturen (consultancy of subsidiëring van initiatieven die de bestuurskracht van lokale besturen verhogen), de ondersteuning van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing, de werkingskosten voor de informatie- en

screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen (OD 3.2) en de kosten voor de communicatie en de kennisdeling met de lokale besturen. Daarnaast trekt de Vlaamse begroting middelen uit voor subsidies voor het niet-beschermd patrimonium van de erkende erediensten, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en voor de haalbaarheidsstudies voor neven- en herbestemmingen van parochiekerken en crematoria (OD 3.4). Ook het Lokaal Energie- en Klimaatplan (LEKP; OD 2.2), zomerscholen (OD 2.1), preventie van radicalisering (zie BBT Integratie en Inburgering), het relanceproject Kopenhagen en maatregelen in het kader van de Oekraïne-crisis worden vanuit dit krediet gefinancierd.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	49.237	49.237
<i>Index</i>	52	52
<i>Compensaties</i>	-20.674	-20.674
<i>Andere bijstellingen</i>	-17.500	-15.500
BO 2025	11.115	13.115
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GCF2CB-WT	-100	-100	Terugdraai compensatie voor Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) vanuit Welzijn bij BA2022
Naar MB0-1MFH2LB-PR	-20.000	-20.000	Terugdraai versterking LEKP vanuit MOW bij BO2024
Naar SJ0-1SMC2GD-WT	-165	-165	Structurele herverdeling naar beleidskrediet digitalisering voor BBC-DR
Naar SG0-1SKC2TG-PR	-409	-409	LEKP-IT: terugdraai compensatie provisie 5-sporenbeleid bij BA2023
TOTAAL	-20.674	-20.674	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Regeerakkoord Zomerscholen -	-2.500	-2.500	I.k.v. het regeerakkoord werd beslist om het budget voor zomerscholen vanaf 2025 te verminderen met 2.500 keuro.
Terugdraai tijdelijke kredieten PB BO 2023: Cofinanciering (met lokale besturen) van wijkcontracten i.f.v. renovatie	-5.000	-5.000	Bij BO2023 werd 5 mio euro ingeschreven voor wijkcontracten i.f.v. renovatie. Dat wordt teruggedraaid bij BO2025.
Regeerakkoord - LEKP	-10.000	-10.000	I.k.v. het regeerakkoord werd beslist om het budget voor LEKP vanaf 2025 te verminderen met 10.000 keuro.
LEKP: VEK-meervraag	0	2.000	VEK-meervraag om de eerder aangegane LEKP-engagementen te vereffenen.
TOTAAL	-17.500	-15.500	

SJO-1SMC2GB-WT - ORGANISATIE VERKIEZINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de kosten aangerekend voor de organisatie van de verkiezingen (OD 1.1 en 1.2).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	8.727	8.933
<i>Index</i>	53	53
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-8.227	-8.233
BO 2025	553	753

Aanwending VAK-ruiter		
-----------------------	--	--

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Vorbereiding gemeente- en provincieraadsverkiezingen 2030	-6.261	-6.181	Het budget voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen wordt bijgesteld op basis van de planning 2025.
Vorbereiding verkiezingen Vlaams Parlement 2029	-1.966	-2.052	In 2025 is geen budget nodig voor de voorbereiding verkiezingen Vlaams Parlement 2029. Het budget dat voorzien was bij BO2024 voor de verkiezingen 2024 wordt volledig teruggedraaid.
TOTAAL	-8.227	-8.233	

SJO-1SMC2GC-WT - FONDSSEN LOKALE FINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de algemene financieringsmiddelen voor lokale en provinciale besturen, waaronder als voornaamste de middelen uit het Vlaams Gemeentefonds. Het betreft de volgende financieringsstromen (OD 2.1):

- Gemeentefonds – hoofdotatie (decretaal vastgelegde groeivoet van 3,5%);
- aanvullende dotatie centrumsteden (decretaal vastgelegde groeivoet van 3,5%);
- aanvullende dotatie Elia-compensatie;
- aanvullende dotatie sectorale subsidies;
- aanvullende dotatie compensatie overdracht provinciale instellingen;
- regularisatiepremies vroegere contingentgesco's;
- dotaties provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant;
- dotatie gebaseerd op de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen;
- dotatie gebaseerd op open ruimte;
- uitvoering compensatieregeling niet-VIA-personeel VIA 6 en koopkracht- en kwaliteitsmaatregelen VIA 6-personeel van de publieke socio-culturele sector2;
- compensatie Vlaamse gemeenten voor verlies energiedividenden;
- financiële ondersteuning gemeenten omwille van inflatie;
- financiële ondersteuning voor de versterking van kleine gemeenten met faciliteiten.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	4.568.373	4.568.373
<i>Index</i>	1.316	1.316
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	181.777	181.777
BO 2025	4.751.466	4.751.466
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraai tijdelijke kredieten PB BO 2023: Versterking OCMW's met oog op advies/hulp energiecrisis	-8.580	-8.580	De financieringsstroom voor de energiecellen OCMW's wordt teruggedraaid bij BO2025, zoals bepaald in het Programmadecreet bij de begroting 2023 (16 december 2022).
Verhoging budget energiecompensatie	24.875	24.875	Het budget voor de energiecompensatie neemt toe bij BO2025, zoals bepaald in het Programmadecreet bij de begroting 2023 (16 december 2022)
Index Gemeentefonds	111.160	111.160	Gemeentefonds: aangroei 3,5% (het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds).
Index aanvullende dotatie centrumsteden	6.519	6.519	Aanvullende dotatie centrumsteden: aangroei 3,5% (het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling

			van het Vlaams Gemeentefonds).
Verhoging dotatie open ruimte	4.321	4.321	De dotatie open ruimte groeit aan met 3,5%, gebaseerd op aandeel open ruimte in het gemeentefonds (Programmadedcreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020, artikel 22, 23, en 24).
Respobijdragen: bijstelling op basis van raming Federale Pensioendienst	51.969	51.969	De middelen voor de respobijdragen worden bijgesteld op basis van de ramingen door de Federale Pensioendienst (Programmadedcreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020, artikel 26 en 27)
Gedeeltelijke terugdraai compensatie minderontvangsten dividenden	-2.308	-2.308	De middelen voor de compensatie minderontvangsten dividenden worden deels teruggedraaid. Het gaat om decretaal vastgelegde bedragen (Programmadedcreet van 23 december 2021 bij de begroting 2022, artikel 10, 11 en 12).
Respobijdragen: correctie nominatieve subsidies (Art. 106, §3 uitgavendecreet)	42	42	Correctie voor een aantal nominatieve subsidies n.a.v. het arrest Grondwettelijk Hof nr. 155/2021 van 28 oktober 2021. Er wordt aan de besturen die op 1 januari 2020 reeds bestonden maar in de jaren 2020 tot en met 2022 nog niet waren aangesloten bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds van de provinciale en plaatselijke besturen, een nominatieve subsidie toegekend ter compensatie van de jaren waarin zij nog geen dotatie konden krijgen.

Gedeeltelijke terugdraai dotaties O-VI en VI-Brabant	-6.221	-6.221	Bij BO2023 werd beslist om de dotaties aan Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant gedeeltelijk terug te draaien bij BO2025.
TOTAAL	181.777	181.777	

SJ0-1SMC2GD-WT - INITATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel worden ingezet voor de digitale uitdagingen waarmee binnenlands bestuur en – breder – lokale besturen worden geconfronteerd (OD 2.3). Dit omvat:

- de exploitatie van en investeringen in hedendaagse en innovatieve digitale producten in het kader van binnenlands bestuur;
- onderhouds- en opschaalinitiatieven i.k.v. digitaliseringstrajecten lokale besturen (o.a. VLOCA en GZG-werking).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	4.132	3.932
<i>Index</i>	33	33
<i>Compensaties</i>	186	186
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	4.351	4.151
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SJ0-1SAC2ZZ-LO	16	16	Terugdraai loonmiddelen tijdelijke VTE cybersecurity

			(BA2023, BO2024 en BA2024)
Van SJ0-1SAC2ZZ-WT	5	5	Terugdraai rugzakje tijdelijke VTE cybersecurity (BA2023, BO2024)
Van SJ0-1SMC2GA-WT	165	165	Structurele herverdeling vanuit beleidskrediet binnenland voor BBC-DR
TOTAAL	186	186	

SJ0-1SMC2GX-IS - VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Pro memorie begrotingsartikel voor toelagen aan VITO.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen.

SJ0-1SMC4GG-WT - BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit budget is hoofdzakelijk bestemd voor de aankoop van diensten om te voldoen aan vragen tot ondersteuning vanuit:

- lokale overheden in het kader van digitaliseringsprojecten waarbij zij betrokken zijn (o.a. GZG-projecten en VLOCA-trajecten);
- lokale besturen in het kader van ondersteuningsinitiatieven i.k.v. digitale veiligheid (o.a. ICT-veiligheidsaudits);
- entiteiten, externe overheden en derden in het kader van digitalisering van dienstverlening aan lokale overheden of dienstverlening waarbij lokale overheden betrokken zijn.

Dit artikel wordt gespijsd via middelenartikel SJ0-9SMCTGG-OW. Zie OD 2.3.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	710	710
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	165	165
BO 2025	875	875
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Uitgaven interbestuurlijke digitalisering	165	165	De uitgaven worden geraamd op 875 keuro voor diensten ikv GzG-projecten en VLOCA-trajecten. Het budget wordt daarom bijgesteld met 165 keuro.
TOTAAL	165	165	

SJ0-1SMX2GF-WT - LOKAAL BOUWSHIFTFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Pro memorie artikel voor de compensatie van lokale besturen in het kader van planschadedossiers.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Geen wijzigingen.

SJO-1SMX2GY-IS - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) - BOUWSHIFT**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit budget wordt gebruikt voor herverdeling naar de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van de compensatie van lokale besturen voor planschadedossiers. De middelen van 2024 worden overgedragen naar 2025 (VAK-ruiter).

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2024	95.000	31.666
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-47.500	15.834
BO 2025	47.500	47.500
Aanwending VAK-ruiter	95.000	

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting

Ontvangsten BRV-fonds BO2025 volgens meerjarenraming	-47.500	15.834	In de meerjarenraming van Omgeving m.b.t. het Lokaal Bouwshiftfonds is opgenomen dat er bij BO2025 47.500 keuro VAK en VEK wordt toegekend vanuit het BRV-fonds (QBZ-3QCE2NH-IS). Daarnaast wordt 95mio euro overgedragen van 2024 naar 2025.
TOTAAL	-47.500	15.834	

2. ISE STEDENBELEID

2.1 SD 4: WE VERSTERKEN DE LEEFBAARHEID VAN STEDEN

OD 4.1: Met het Vlaams stedenbeleid versterken we de labo-functie van steden en pakken we grootstedelijke uitdagingen aan

4.1.1. Inzet van stadsvernieuwing om vernieuwende, kwaliteitsvolle en sociaal-rechtvaardige oplossingen te realiseren in de schaarse stedelijke ruimte en dit met oog voor de relatie tussen steden en de omliggende gemeenten

In 2025 zal ik een oproep lanceren voor stadsvernieuwingsprojecten, waarmee ik de complexe hedendaagse in zowel de compacte stedelijke ruimte als randgemeenten op een geïntegreerde wijze aanpak.

Ik heb hierbij oog voor de centrumfunctie die steden opnemen en de relatie tussen steden en de omliggende gemeenten. Het is belangrijk dat er een goede afstemming is tussen woonontwikkeling, de versterking van de handelsfunctie, de aanpak van klimaatuitdagingen, de zorg voor toegankelijke dienstverlening, enz. tussen stad en omliggende gemeenten. Aan de hand van project- en conceptsubsidies alsook thematische subsidies geef ik de steden zowel een maatschappelijke als een economische hefboom. Voor de projectsubsidies gebruik ik opnieuw de getrapte jurering, die voor het eerst bij oproep 2023 werd toegepast. Hiervoor is 9.040.777 euro voorzien in het Vlaams fonds voor de stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen.

Ik bekijk hoe ik de komende jaren de stadsvernieuwingsaanpak kan versterken zodat verstedelijkte gebieden vernieuwende, kwaliteitsvolle en sociaal-rechtvaardige oplossingen kunnen ontwikkelen die bijdragen aan een leefbare omgeving en dit met het oog voor de centrumfunctie die steden opnemen en de relatie tussen steden en de omliggende gemeenten.

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2HB-WT	Subsidies stadsvernieuwing	9.040.777

4.1.2. Kennis en expertise versterken, datagedreven beleid bevorderen en een Vlaams stedelijk beleid stimuleren

Ik continueer en versterk in 2025 de expertise in provinciale en kleinere steden en gemeenten via gerichte ondersteuningstrajecten en leeruitwisseling. Dergelijke maatgerichte ondersteuning in lokale besturen optimaliseer ik verder op basis van noden op het terrein. Hiervoor voorzie ik in 2025 150.000 euro. Ook het provinciale stedenoverleg is een goed forum om kennis uit te wisselen, goede praktijken te delen en samen na te denken over beleidsuitdagingen en oplossingen.

In 2025 werk ik verder op basis van signalen van lokale besturen, het KCVS en de VVSG rond uitdagingen en oplossingsnoden die steden en gemeenten ervaren. Ik wil die expertise en signaalfunctie honoreren en komen tot gerichte ondersteuningstrajecten om stads- en dorpskernen te versterken. In 2025 voorzie ik 168.000 euro voor de werking van het KCVS.

Ik bouw het Smart Flanders-programma verder uit tot een netwerk met steden en Vlaamse entiteiten. Hiermee verbind ik de relevante actoren rond verschillende uitdagingen om ze vervolgens geïntegreerd en met beleidsmatige ondersteuning aan te pakken. Steden en gemeenten werken vanuit hun eigen sterktes en

capaciteiten samen aan een brede datatransitie binnen lokale besturen, waarbij steden hun centrumfunctie benutten om deze samenwerking te ondersteunen. Omwille van de grote relevantie binnen Vlaanderen zet ik in eerste instantie verder in op de programmatorische samenwerking (thema's mobiliteit en klimaat). Ik zet voor het volledige Smart Flanders programma, dus inclusief de aspecten onder 2.3.1, in 2025 350.000 euro in.

Verder deel ik de ervaringen en geleerde lessen van steden over datagedreven beleid met alle lokale besturen. Hiermee stimuleer ik structurele samenwerking tussen de steden en gemeenten, faciliteer ik capaciteitsopbouw en activeer ik het volledige potentieel van steden naar omliggende gemeenten volgens het vuurtorenmodel.

Met het oog op een breed gedragen Vlaams stedelijk beleid zet ik in op het verbinden van Vlaamse departementen en agentschappen met de steden en gemeenten. Ik zorg ervoor dat experts van verschillende bestuurlijke niveaus elkaar kunnen ontmoeten en in dialoog treden over huidige en toekomstige stedelijke uitdagingen.

		Bedrag 2025 (in euro)
SJ0-1SMC2HA-WT	Ondersteuning provinciale en kleine steden, gemeenten lokale besturen	150.000
	Werking KCVS	168.000
	Smart Flanders-programma	350.000

4.1.3. Inzetten op versterkende linken tussen het Europese stedelijke programma en het Vlaams stedelijk beleid

Ik blijf actief de Europese Urban Agenda opvolgen en deelnemen aan de Europese stedelijke overlegplatformen, zoals de Urban Development Group (UDG) en Directors-General on Urban Matters (DGUM). Ik ga actief op zoek naar versterkende linken tussen het Europese beleid, de Europese stedelijke agenda en het Vlaams stedelijk beleid, bijvoorbeeld via de doorvertaling van de thematische partnerschappen van de EU Urban Agenda naar steden en gemeenten, alsook het stimuleren van deelname aan die partnerschappen.

2.2 Budgettair kader

STEDENBELEID, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	20	0	20	0	0	0

Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	20	0	20	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie

Geen wijzigingen.

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2024	evolutie	BO 2025	BA 2024	evolutie	BO 2025
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	50.653	9.839	60.492	60.709	1.458	62.167
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	50.653	9.839	60.492	60.709	1.458	62.167
Aanwending VAK-ruiter						

Ontvangstenartikelen

SJ0-9SMCAHA-OW - ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de eventuele terugvorderingen van de niet aangewende of terug te vorderen subsidies stedenbeleid geboekt. Het kan gaan om te veel ontvangen subsidies of terugvorderingen omdat niet aan alle voorwaarden voldaan is.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	20	0	0
Bijstellingen BO 2025	0	0	0
BO 2025	20	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Geen wijziging.

Uitgavenartikelen

SJ0-1SMC2HA-WT - ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel past ook in ISE Binnenland, nl. SD 2 ('We versterken de lokale bestuurskracht'), zie 2.1.2., 2.2.1 en 2.3.1. en SD 4 ('We versterken de leefbaarheid en bestuurskracht van steden en het platteland') zie 4.1.2.

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die bestemd zijn om de werkingskosten en andere kosten (studiekosten, projecten, overheidsopdrachten, ...) te betalen voor het Vlaamse Stedenbeleid.

Verder worden er de subsidies voorzien om de grootstedelijke uitdagingen aan te pakken voor Dilbeek, Halle, Vilvoorde, Ninove alsook subsidies voor Denderleeuw, Zottegem en Geraardsbergen voor hun centrumfunctie als mobiliteitsknooppunt voor de regio, studies en ondersteuningsopdrachten op te zetten onder meer in kader van het Smart Flanders programma (350 keuro) en om projectsubsidies toe te kennen. Ook de ondersteuning in het kader van digitale veiligheid wordt op dit begrotingsartikel betaald. Zo wordt er onder meer 500 keuro voorzien voor de verdere ondersteuning van de lokale besturen voor nulmetingen bij de NIS2- implementatie.

Dit begrotingsartikel bevat eveneens de nominatim subsidies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in kader van de grootstedelijke uitdagingen en de

energiecompensatie; en aan de Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) voor de werking van het Kenniscentrum Vlaamse Steden (KCVS).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	28.906	28.906
<i>Index</i>	1	1
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	797	797
BO 2025	29.704	29.704
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Verhoging energiecompensatie Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)	125	125	Bij BO2024 ontving de VGC 620 keuro i.k.v. de verhoging energiecompensatie. In 2025 zullen zij 745 keuro ontvangen (= 125 keuro meer dan in 2024) (Programmadedcreet van 16 december 2022 bij de begroting 2023, artikel 27 t.e.m. 31).
Indexatie Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)	672	672	Op de subsidie aan de VGC (toenmalig stedenfonds-aandeel) wordt een jaarlijkse indexaanpassing van 3,5% toegepast. Bedrag BO 2024 = 19 185 438 euro. De index 3,5 % = 671 490 euro (afgerond 672 keuro). Het totaal voor 2025 bedraagt afgerond 19 857 keuro.
TOTAAL	797	797	

Deze bijstelling omvat de jaarlijkse indexatie van de subsidie aan de VGC (toenmalige Stedenfonsaandeel) waarop een indexaanpassing van 3,5% wordt toegepast.

Bedrag BO2024 = 19.185.438 * 3,5% index = 671.490 euro of afgerond 672 keuro. Het nieuwe bedrag gericht aan de VGC voor 2025 bedraagt 19.856.928 euro of afgerond 19.857 keuro.

Verder wordt er nog een bijkomende compensatie toegekend aan de VGC gelet op de hoge energiekosten naar aanleiding van de energiecrisis van 745 keuro zoals voor de lokale besturen. Dit is een verhoging van 125 keuro.

SJO-1SMC2HB-WT - INVESTERINGSFONDS LOKALE BESTUREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel past ook in ISE Binnenland, nl. in SD 2 ('We versterken de lokale bestuurskracht'), OD 2.1, 2.1.2 en SD 4 ('We versterken de leefbaarheid en bestuurskracht van steden en het platteland'), OD 4.1, 4.1.1 en OD 4.2

Het begrotingsartikel bundelt drie financieringskanalen, namelijk het voormalige (federale) grootstedenbeleid, de budgetten voor stadsvernieuwing (projectsubsidies, conceptsubsidies en thematische oproepen) en de middelen van het Plattelandsfonds. Deze middelen zijn samengebracht in het Investeringsfonds.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	21.747	31.803
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	9.041	660
BO 2025	30.788	32.463
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
FFEU SVP Anicius Tongeren	0	660	Stad Tongeren geeft aan dat in 2025 voor dossier Anicius de laatste schijf opgevraagd kan worden. Dit dossier werd destijds op

			FFEU-middelen aangerekend. Vandaar een meervraag om dit dossier in 2025 in betaling te kunnen stellen.
Terugdraai besparing stadsvernieuwingsprojecten	9.041	0	Bij BO2024 werd eenmalig bespaard op de stadsvernieuwingsprojecten. Het VAK wordt teruggedraaid bij BO2025. Bij de VEK-inschatting is uitgegaan van dezelfde theoretische verdeling over de komende jaren als is gebruikt door FB bij de meerjarenraming van de besparing in 2024.
TOTAAL	9.041	660	

Na een eenmalige besparing in 2024 zijn er in 2025 opnieuw oproepen stadsvernieuwing, vandaar de terugdraai van de kredieten (VAK en bijhorende VEK dat equivalent is aan de uitbetaling die in 2025 zou moeten gebeuren voor de eerste schijven).

Volgende projecten worden aangerekend op het investeringsfonds:

- Stadsvernieuwingsprojecten:
  - o conceptsubsidies in het jaar van de vastlegging a rato van 50% van 450 keuro;
  - o thematische oproep in het jaar van de vastlegging a rato van 50% van 1.200 keuro;
  - o projectsubsidies in het jaar van de vastlegging a rato van 30% van 7.391 keuro;
- Plattelandsfonds in het jaar van de vastlegging a rato van 100%;
- Grootstedenbeleid in het jaar van de vastlegging a rato van 20%.

Verder worden er ook uitbetalingen gedaan voor eerder aangegane engagementen in het kader van stadsvernieuwing en grootstedenbeleid (encours).

3. ISE AUDIT LOKALE BESTUREN

Ik wil inzetten op een efficiënte en slagkrachtige Vlaamse en lokale overheid. Ik streef naar een verdere professionalisering van de lokale besturen. Om deze ambities te ondersteunen, is een onafhankelijk, objectief en bekwaam auditagentschap een belangrijke actor. De vorige Vlaamse Regeringen hebben steeds bewaakt dat Audit Vlaanderen op een onafhankelijke wijze kon functioneren binnen de Vlaamse administratie en de lokale besturen. Ook ik hecht hier belang aan.

Audit Vlaanderen ondersteunt lokale besturen en de Vlaamse administratie bij de beheersing van financiële, wettelijke en organisatorische risico's. Naast reguliere

audits voert het agentschap ook forensische audits uit in geval van mogelijke onregelmatigheden.

Als centrale auditfunctie voor de overheden in Vlaanderen heeft het agentschap een bijzondere positionering en rol om over entiteiten en bestuurslagen heen te kijken. Dit sluit aan bij de ambities van de Vlaamse Regering om de bestuurlijke werking van het geheel van de overheden in Vlaanderen te optimaliseren en mogelijke verkokering weg te werken. Op die manier hopen we dat sterk functionerende overheidsorganisaties het maatschappelijk vertrouwen in de goede werking van de overheid versterkt.

Als bevoegd minister zie ik toe dat de auditcomités van Audit Vlaanderen op onafhankelijke wijze de doelstellingen van de organisatie verder vastleggen en opvolgen. Ik volg de werking van Audit Vlaanderen nauw op en zal actief signalen voor het beleid oppikken en mee helpen verspreiden. Per slot van rekening komt uit de audits vaak informatie die nuttig is in de evaluatie en bijsturing van het beleid voor de lokale besturen.

Om de impact van het werk te meten, voorziet Audit Vlaanderen in de formulering van indicatoren, zoals de evolutie van de realisatiegraad van de aanbevelingen bij de lokale besturen. De indicatoren worden later nog verder gespecificeerd voor de verschillende onderdelen van de auditstrategie.

3.1 SD 5: AUDITSTRATEGIE EN HEFBOOMWERKING

OD 5.1: Riscogedreven reguliere audits

Het grootste deel van het werk van Audit Vlaanderen gaat naar 'risicogedreven auditopdrachten'. Meer nog dan vroeger het geval was, zal Audit Vlaanderen inzetten op een integrale auditstrategie over de Vlaamse en lokale overheden heen. Met de eigenheid en specificiteit van beide werkterreinen wordt maximaal rekening gehouden in de verdere concretisering van deze strategie. Het is de ambitie om zowel de Vlaamse overheidsorganisaties en lokale besturen te versterken in hun weerbaarheid en wendbaarheid t.a.v. de belangrijkste risico's en daarbij breder te kijken dan de (entiteits)grenzen. Via deze globale benadering wil Audit Vlaanderen de beheersing en governance van de dienstverlening verstevigen over organisatorische en bestuurslagen heen. De prioriteit in de risicoanalyse en planning wordt bepaald door de belangrijkste risico's gerelateerd aan de maatschappelijke uitdagingen waarmee de overheden vandaag én in de toekomst geconfronteerd worden en risico's die impact hebben op een betrouwbare overheidswerking. Voorbeelden van dergelijke maatschappelijke en organisatorische uitdagingen zijn informatieveiligheid, digitale transformatie, duurzame ontwikkeling, een geïntegreerd beleid en uitvoering inzake gezondheid, welzijn en gezin over bestuurslagen heen,....

Vanuit die filosofie zal een voorstel van auditplanning worden opgemaakt, waarbij aandacht besteed zal worden aan afstemming met andere controle-actoren in functie van een maximale risicoafdekking en een efficiënte inzet van auditmiddelen. Audit Vlaanderen zal hierbij eveneens de verhouding tussen middelen in eigen beheer en externe uitbesteding doordacht analyseren in functie van de gekozen strategie. De aangepaste aanpak zal beter toelaten om overheidsbrede en interbestuurlijke knelpunten te capteren, te bundelen en te signaleren. Via dit plan dragen Audit Vlaanderen en de Auditcomités bij aan de doelstelling van de Vlaamse regering om te komen tot een geïntegreerde en overheidsbrede ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid naar de lokale besturen. Vandaag ondersteunt de Vlaamse overheid de lokale besturen op heel

wat domeinen. Maar die ondersteuning gebeurt via verschillende invalshoeken en kanalen en gaat nu nog te frequent gepaard met te veel verkokering en administratieve lasten.

Momenteel is wel al duidelijk dat in de auditplanning van 2025 aandacht zal gaan naar o.a. de uitvoering van thema-audits die handelen over werken in eigen beheer van de technische diensten, over HR-strategie en -beheer en over een duurzame klimaataanpak binnen de lokale besturen. Bijkomende opdrachten die gekoppeld zullen worden aan andere belangrijke maatschappelijke uitdagingen, worden eveneens voorzien.

OD 5.2: Een incidentgedreven aanpak van onregelmatigheden

Een moderne overheid is ook een integere overheid. Het is ontoelaatbaar dat overheidsmedewerkers (en met name ook lokale mandatarissen) zich niet houden aan regels rond integriteit en deontologie. Wanneer intentioneel (mogelijke) onregelmatigheden worden begaan, heeft Audit Vlaanderen de bevoegdheid om incidentgedreven onderzoek te voeren met het oog op waarheidsvinding.

Audit Vlaanderen is -conform de klokkenluidersregeling in het Bestuursdecreet- een laagdrempelig en betrouwbaar aanspreekpunt voor melders die mogelijke onregelmatigheden wensen te signaleren. Hierbij is het agentschap het externe meldkanaal voor de lokale besturen. Daarnaast zal het agentschap de mogelijkheden rond het voeren van proactieve fraude risicoanalyses verder onderzoeken.

Als minister zal ik de signalen uit forensische audits ernstig nemen. Hoewel het in eerste instantie de verantwoordelijkheid is van de betrokken organisatie om acties te ondernemen en tot de autonomie van de lokale besturen hoort, zal ik stimulerende acties ondernemen die integriteitsbevorderend werken. Ik zal niet aarzelen om zelf op te treden binnen mijn bevoegdheden indien noodzakelijk. Daarnaast zal ik de input van forensische bevindingen zoveel als mogelijk meenemen in beleidsinitiatieven.

OD 5.3: Samenwerken en kennis delen

Omdat de afdekking die Audit Vlaanderen kan realiseren, in verhouding tot de omvang van de werkterreinen, eerder beperkt is, moet gezocht worden naar hefboomen om de doelstellingen van een beter werkende overheid te realiseren. Het unieke beeld dat Audit Vlaanderen vanuit de audits heeft op het functioneren van en de risicobeheersing bij onze lokale besturen, laat toe om de impact van het auditwerk sterk te verbreden. Vanuit efficiëntie-oogpunt is het bovendien noodzakelijk de inspanningen van de verschillende actoren op elkaar af te stemmen.

Als minister ondersteun ik de hefboomen die Audit Vlaanderen kunnen helpen om de impact van het auditwerk te verhogen. Ik zal de resultaten uit audits meenemen in mijn beleid en mijn collega-ministers aanmoedigen om hetzelfde te doen. Via het jaarlijkse overleg van de kern van de Vlaamse Regering met de voorzitter van de auditcomités kunnen de belangrijkste globale vaststellingen en adviezen besproken worden.

Daarnaast zal ik inzetten op de samenwerking met andere actoren om de kennis en expertise over organisatie- en risicobeheersing te versterken. Bij de lokale besturen kan de samenwerking met partners zoals het ABB, de VVSG en VVP hiertoe bijdragen.

Naast Audit Vlaanderen zijn er ook nog enkele audit- en controleactoren actief binnen het werkkterrein van de lokale besturen. Het gaat dan bv. over andere interne auditdiensten (bv. bij stad Antwerpen en Gent of Audio) of controle- en handhavingsactoren (bv. zorginspectie, POD Maatschappelijke Integratie,...). Als minister zal ik de samenwerking tussen die diensten stimuleren, met respect voor ieders bevoegdheid. Een goede samenwerking draagt immers bij aan een efficiënte inzet van overheidsbrede auditcapaciteit.

3.2 Budgettair kader

Voor het ISE Audit lokale besturen zijn er geen beleidskredieten in de begroting BO 2025 ingeschreven. De kredieten voor het ISE Audit lokale besturen worden opgenomen onder het apparaatsprogramma van Audit Vlaanderen. De toelichting over dit apparaatsprogramma is opgenomen in de BBT BO 2025 HR en Audit Vlaamse overheid.

**VII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S
ZONDER BELEIDSVELD**

1. Agentschap Binnenlands Bestuur

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	332	0	35.054	35.054
Bijstelling BO 2025	0	-235	0	-203	-203
BO 2025	0	97	0	34.851	34.851

Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

SJ0-9SACTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is bestemd voor terugvordering van de wedden en toelagen voor de vervangers van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2024	0	332	0
Bijstellingen BO 2025	0	-235	0
BO 2025	0	97	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2025 wordt 97k ontvangsten verwacht op het fonds personeel (1 gedetacheerd personeelslid).

Uitgavenartikelen

SJ0-1SAC2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit budget is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen van het personeel van het Agentschap Binnenlands Bestuur, inclusief de gewestelijke ontvangers en de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	31.865	31.865
<i>Index</i>	649	649
<i>Compensaties</i>	-541	-541
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	31.973	31.973
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar SA0-1SNA2ID-WT	-19	-19	Terugdraai cofinanciering van een personeelslid ikv het versterken van samenwerking in de grensregio Vlaanderen-Nederland (BA2023)
Van SJ0-1SHD2FB-WT	68	68	Vlaams Randfonds: loonmiddelen beleidsondersteuner/dossierbehandelaar
Naar SJ0-1SFF2CA-WT	-26	-26	Enmalig BO 2024: 1 tijdelijke VTE digitalisering nieuwe interbestuurlijke vragen
Naar SG0-1SKC2TG-PR	-473	-473	Enmalig BO 2024: LEKP: loonmiddelen voor structurele en tijdelijke personeelsversterking
Naar SJ0-1SMC2GD-WT	-16	-16	Terugdraai loonmiddelen tijdelijke VTE cybersecurity (BA2023, BO2024 en BA2024)
Naar SJ0-1SFF2CA-WT	-52	-52	Terugdraai eenmalige compensatie 1 tijdelijke VTE digitalisering interbestuurlijke vragen - BA2023
Van SG0-1SKC2TG-PR	427	427	uitvoering sectoraal akkoord 2020-2022

Naar SG0-1SKC2TG-PR	-450	-450	LEKP: terugdraai loonmiddelen (beslist bij BA2023)
TOTAAL	-541	-541	

SJ0-1SAC2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel is bestemd voor de courante werkings- en IT-kosten en voor specifieke digitaliseringsprojecten van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	2.846	2.846
<i>Index</i>	22	22
<i>Compensaties</i>	-87	-87
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2025	2.781	2.781
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SJ0-1SHD2FB-WT	1	1	Vlaams Randfonds: rugzakje beleidsondersteuner/dossierbehandelaar
Naar SJ0-1SMC2GD-WT	-5	-5	Terugdraai rugzakje tijdelijke VTE cybersecurity (BA2023, BO2024)
Naar SG0-1SKC2TG-PR	-50	-50	LEKP: terugdraai rugzakjes (beslist bij BA2023)
Naar SG0-1SKC2TG-PR	-28	-28	Eenmalig BO 2024: LEKP: rugzakjes voor structurele en tijdelijke personeelsversterking
Naar SJ0-1SFF2CA-WT	-5	-5	Terugdraai eenmalige compensatie 1 tijdelijke VTE digitalisering interbestuurlijke vragen - BO2024

TOTAAL	-87	-87	
---------------	------------	------------	--

SJ0-1SAC4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is een van de begrotingsartikelen aan de uitgavenzijde van het Fonds Personeelsleden met Verlof. Dit budget is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen voor de vervangers van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Dit artikel wordt gespijst via middelenartikel SJ0-9SACTZZ-OW.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	43	43
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	54	54
BO 2025	97	97
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie uitgaven fonds personeel	54	54	In 2025 wordt 97k ontvangsten verwacht op het fonds personeel (1 gedetacheerd personeelslid). Deze spijsen het LO-artikel van het fonds.
TOTAAL	54	54	

SJ0-1SAC4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit is een van de begrotingsartikelen aan de uitgavenzijde van het Fonds Personeelsleden met Verlof. Dit artikel wordt gespijst via middelenartikel SJ0-9SACTZZ-OW. Het Agentschap Binnenlands Bestuur wendt een deel van de

middelen opgebouwd in het begrotingsfonds voor gedetacheerde personeelsleden voor de betaling van de versterking van de strategische IT-capaciteit van het agentschap.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2024	300	300
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-300	-300
BO 2025	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie uitgaven fonds personeel	-300	-300	In 2025 wordt 97k ontvangsten verwacht op het fonds personeel (1 gedetacheerd personeelslid). Deze spijsen het LO-artikel van het fonds. De geraamde uitgaven op het WT-artikel worden daarom teruggedraaid.
TOTAAL	-300	-300	

2. Audit Vlaanderen

De apparaatskredieten van het beleidsveld Audit lokale besturen worden verantwoord in de BBT BO 2025 HR en Audit Vlaamse Overheid.

VIII. LIJST MET AFKORTINGEN

ABB: Agentschap Binnenlands Bestuur
AVG: Algemene Verordening Gegevensbescherming
BBC: beleids- en beheerscyclus
DGUM: Directors-General Urban Matters
DLB: decreet over het lokaal bestuur
FWO: Fonds Wetenschappelijk onderzoek
GSM: Gemeente- en Stadsmonitor
ISD: Informatie- en Screeningsdienst
KCVS: Kenniscentrum Vlaamse Steden
LEKP: Lokaal Energie- en Klimaatpact
NIS2: Network and Information Security directive, of NIS2-richtlijn, is de opvolger van de NIS-richtlijn
OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OD: Operationele doelstelling
SD: Strategische doelstelling
UDG: Urban Development Group
VITO: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLM: Vlaamse Landmaatschappij
VLOCA: Vlaams Open City Architectuur
VVSG: Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
VVP: Vereniging van Vlaamse Provincies

IX. BIJLAGE 'OVERZICHT REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

1. Geplande beleidsinitiatieven

SD 1: We versterken de lokale democratie

- Startersavonden voor nieuw verkozen mandatarissen;
- Specifieke vormingssessies over de BBC en de beleidsrapporten;
- Modernisering BBC-analysetoepassing en de toepassing om een financieel profiel van een lokaal of een provinciaal bestuur te maken.

SD 2: We versterken de lokale bestuurskracht

- Versterking van de dotatie 'open ruimte' om een aantal typische uitdagingen voor het platteland aan te pakken;
- Bijzondere aandacht voor gebieden die kampen met grootstedelijke effecten;
- Nagaan of de specifieke subsidiestromen afgestemd kunnen worden op de principes en de filosofie van het planlastendecreet;
- Uitwerken van een geïntegreerde methodiek voor een evenwichtige benadering van de regierol van lokale besturen;
- Ontwikkeling van beleidsinstrumenten om lokale besturen te ondersteunen bij hun digitaliseringstrajecten;
- Evaluatie van alle tussenstructuren om te bouwen aan een optimale architectuur van het bestuurlijk netwerk;
- Evaluatie van de fusieoperatie 2025 samen met de 13 fusiebesturen;
- Uitwerken van een visie op vrijwillige fusies en een kader voor de aanpak deze bestuursperiode;
- Evaluatie van de toepassing van het nieuwe rechtspositieregelingbesluit.
- Opmaak transversale plattelandsstrategie;

SD 3: We bouwen verder aan de modernisering van de relatie tussen religie en staat en de regelgeving rond begraafplaatsen en lijkbezorging

- Initiatie engagementsverklaring van de erkende erediensten over het belang en gebruik van het Nederlands;
- Verdere uitbouw ISD-werking via opmaak samenwerkingsakkoorden;
- Uitwerking modernisering Eredienstendecreet om de samenwerking tussen Vlaanderen, erediensten en lokale besturen te versterken;
- Ondersteuning van het Platform Toekomst Parochiekerken, met aandacht voor opmaak van kerkenbeleidsplannen en realisatie van herbestemmingsprojecten;
- Juridische en milieutechnische analyse van lijkbezorgingsvormen m.b.t. resomatie.

SD 4 We versterken de leefbaarheid van steden

- Lancering oproep stadsvernieuwingsprojecten, project- en thematische subsidies aan de hand van getrapte jurering;
- Ondersteuningstrajecten en leeruitwisseling voor steden en gemeenten op basis van noden op het terrein;
- Verder uitbouwen van Smart Flanders-programma als beleidsmatige ondersteuning;
- Ondersteuning bieden rond datagedreven beleid (vuurtorenmodel);
- Deelname Europese Urban Agenda, UDG en DGUM, vertaling thematische partnerschappen EU Urban Agenda naar Vlaams stedelijk beleid;

-

SD 5: Auditstrategie en hefboomwerking

- De initiatieven op het vlak van audit worden genomen door Audit Vlaanderen en de daaraan verbonden auditcomités.

2. Beleidsevaluaties en onderzoeksinitiatieven

SD 1: We versterken de lokale democratie

- evaluatie van de kiesregelgeving;
- onderzoek naar de delegatie van bevoegdheden door de gemeenteraad aan het college van burgemeester en schepenen.

SD 2: We versterken de lokale bestuurskracht

- Evaluatie van de toepassing van het nieuwe rechtspositiebesluit, met bijzondere aandacht voor de impact op de lokale sociale relaties, en onderzoek of het lokale besturen voldoende handvaten geeft op de concurrentiële arbeidsmarkt.

SD 3: We bouwen verder aan de modernisering van de relatie tussen religie en staat en de regelgeving rond begraafplaatsen en lijkbezorging

- nvt

SD 4: We versterken de leefbaarheid van steden

- nvt

SD 5: Auditstrategie en hefboomwerking

- nvt

3. Nieuwe en belangrijke wijzigingen van Vlaamse decreten en besluiten Vlaamse Regering

Programmadedcreet bij de begroting 2020 van 20 december 2019

Omschrijving: artikel 22 tot en met 25 van het programmadedcreet 2020 worden gewijzigd in uitvoering van de afspraak uit het regeerakkoord om de dotatie open ruimte te versterken om een aantal typische uitdagingen voor het platteland aan te pakken.

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging

Omschrijving: artikel 7, §1, van het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging stelt, sinds de wijziging van 9 februari 2024, dat de Vlaamse Regering de nadere modaliteiten voor alternatieve lijkbezorging kan bepalen.

4. Decreetsevaluaties

Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

Omschrijving: de organieke regelgeving over de installatie van de gemeentelijke organen zal geëvalueerd worden met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2030.

Provinciedecreet van 9 december 2005

Omschrijving: de organieke regelgeving over de installatie van de provinciale organen zal geëvalueerd worden met het oog op de provincieraadsverkiezingen van 13 oktober 2030.

Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 en Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012

Omschrijving: de kiesregelgeving zal geëvalueerd worden met het oog op de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2030.

Decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd

Omschrijving: het Planlastendecreet van 15 juli 2011 zal geëvalueerd worden met het oog op een herwaardering van de principes en de filosofie ervan.

Decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten

Omschrijving: het Eredienstendecreet zal geëvalueerd worden met het oog op een modernisering en een betere samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de erkende erediensten en de lokale besturen.

X. METADATAFICHE INDICATOR

De verhouding tussen algemene en specifieke financiering

Benaming	De gemeentelijke ontvangsten uit de algemene financiering tegenover die uit de specifieke financiering.
Soort indicator	Effectindicator
Berekeningswijze	De ontvangsten die de gemeenten en OCMW's geboekt hebben op MAR 7400/4 voor de algemene werkingssubsidies en op MAR 7405/9 voor de specifieke werkingssubsidies, ongeacht welk overheidsniveau die subsidies heeft toegekend.
Bron	ABB (digitale rapportering van de gemeenten over hun jaarrekening)
Meetfrequentie	Jaarlijks op basis van de recentste beschikbare jaarrekeningcijfers
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator is niet formeel door de VSA, andere overheden of externen 'gecertificeerd'. De VSA gebruikt de BBC-data, waarop de berekening van de indicator gebaseerd is wel in publicaties op haar website. De jaarrekeningen van de lokale besturen zijn ook onderworpen aan het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse overheid. De rekeningen worden alleen goedgekeurd als ze een waar en getrouw beeld geven van de uitgaven en de ontvangsten van het lokaal bestuur.
Reeds gebruikt in andere documenten	BBT BO 2024 Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Audit Lokale Besturen